Beckovské noviny

Ročník XIII. číslo 1 - február 2008 8 Sk

Beckovské kostoly na starých fotografiách z pozostalosti Milana Viselku.

Farský kostol sv. Štefana

Evanjelický kostol a.v.

Trojičné námestie kedysi

Kláštorný kostol sv. Jozefa Pestúna

Kláštor františkánov z konca 17. stor.

Z rokovaní obecného zastupiteľstva

Na zasadnutí obecného zastupiteľstva dňa 16.11.2007 boli schválené tieto uznesenia:

Uz.č.152/2007 - Obecné zastupiteľstvo vzalo na vedomie kontrolu uznesení zo zasadnutí, ktoré sa konali 9.10. a 7.11.2007 bez pripomienok.

Uz.č.153/2007 - Obecné zastupiteľstvo schválilo zápis do kroniky obce za rok 2006 bez pripomienok.

Uz.č.154/2007 - Obecné zastupiteľstvo vzalo na vedomie návrh Zásad ochrany, obnovy a prezentácie hodnôt územia pamiatkovej zóny Beckov.

uz.č.155/2007/a Obecné zastupiteľstvo vzalo na vedomie čerpanie rozpočtu obce za 3.štvrťrok 2007 bez pripomienok.

b) Obecné zastupiteľstvo vzalo na vedomie čerpanie rozpočtu ZŠ s MŠ J.M. Hurbana za 3.štvrťrok 2007 bez pripomienok.

Uz.č.156/2007 - Obecné zastupiteľstvo vzalo na vedomie informáciu o rozpočte obce na rok 2008 bez pripomienok.

Uz.č.157/2007 - Obecné zastupiteľstvo vzalo na vedomie informáciu o pripravovaných ochranných pásmach vodného zdroja nachádzajúceho sa v historickom jadre v parku bez pripomienok.

Uz.č.158/2007/a - Obecné zastupiteľstvo vzalo na vedomie návrh VZN o miestnych daniach a miestnom poplatku pre rok 2008.

b) Obecné zastupiteľstvo vzalo na vedomie návrh VZN o nakladaní s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi.

c) Obecné zastupiteľstvo vzalo na vedomie návrh VZN o poskytovaní finančnej podpory pre narodené dieťa.

Uz.č.159/2007 - Obecné zastupiteľstvo schválilo vypracovanie koncepcie rozvoja bývania na obdobie rokov 2008 - 2013.

Uz.č.160/2007 - Obecné zastupiteľstvo schválilo vypracovanie koncepcie krátkodobého a dlhodobého rozvoja obce na obdobie rokov 2008 - 2018.

Uz.č.161/2007 - Obecné zastupiteľstvo vzalo na vedomie Zakladateľskú zmluvu záujmového združenia právnických osôb Beckovský hrad a odporučilo starostovi obce dať zmluvu posúdiť právnikovi.

Uz.č.162/2007 - Obecné zastupiteľstvo vzalo na vedomie Stanovy záujmového združenia právnických osôb Beckovský hrad s pripomienkami uvedenými v zápisnici.

Uz.č.163/2007 - Obecné zastupiteľstvo schválilo zmluvu o poskytnutí služby navrhnutú občianskym združením Obviam regio bez pripomienok.

Uz.č.164/2007 - Obecné zastupiteľstvo uložilo finančnej komisii pripraviť komplexné podklady pre riešenie otázky sídla obecného úradu.

T: 11.12.2007 Z: Ing. V. Maslo, predseda FK

Uz.č.165/2007 - Obecné zastupiteľstvo uložilo finančnej komisii pripraviť návrh nového odmeňovacieho systému pre robotnícke profesie na obecnej prevádzke. T: 11.12.2007 Z: Ing. V. Maslo, predseda FK

Uz.č.166/2007 - Obecné zastupiteľstvo uložilo finančnej komisii pripraviť návrh úpravy poplatku za užívanie káblovej televízie. T: 11.12.2007 Z: Ing. V. Maslo, predseda FK

Uz.č.167/2007 - Obecné zastupiteľstvo schválilo kúpu a výmenu pozemkov pri ZŠ Beckov s firmou Geoterm Beckov za cenu 230,-Sk/m^2.

Uz.č.168/2007 - Obecné zastupiteľstvo schválilo udelenie mimoriadnej odmeny pre riaditeľku ZŠ s MŠ J.M. Hurbana.

Na ďalšom zasadnutí obecného zastupiteľstva, ktoré sa konalo 11.12.2007 poslanci prijali nasledovné uznesenia:

Uz.č.169/2007 - Obecné zastupiteľstvo vzalo na vedomie kontrolu uznesení zo zasadnutia, ktoré sa konalo 16.11.2007 bez pripomienok.

Uz.č.170/2007 - OZ uložilo zosúladiť Zakladateľskú zmluvu Záujmového združenia právnických osôb Beckovský hrad so Stanovami združenia.

Uz.č.171/2007 - OZ schválilo členov do správnej rady Záujmového združenia právnických osôb Beckovský hrad a to starosta obce, Jaroslav Zbudila, Ing. Viliam Maslo a Ernest Benko.

Uz.č.172/2007 - OZ súhlasilo s návrhom ochrany, obnovy a prezentácie hodnôt územia Pamiatkovej zóny Beckov s pripomienkami uvedenými v zápisnici.

Uz.č.173/2007 - OZ schválilo zvýšenie poplatku za káblovú televíziu o 20,-Sk/mes. a jednu prípojku.

Uz.č.174/2007 - OZ schválilo VZN o miestnych daniach a miestnom poplatku pre rok 2008 so zmenami a doplnkami uvedenými v zápisnici.

Uz.č.175/2007 - OZ schválilo VZN o nakladaní s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi na rok 2008 bez pripomienok.

Uz.č.176/2007 - OZ schválilo VZN o poskytovaní finančnej podpory pre narodené dieťa so zmenou uvedenou v zápisnici.

Uz.č.177/2007- OZ schválilo Doplnok č.1 k Poriadku odmeňovania uvedený v zápisnici.

Uz.č.178/2007 - OZ schválilo úpravu rozpočtu obce Beckov a ZŠ s MŠ J.M. Hurbana v Beckove na rok 2007.

Uz.č.179/2007 - OZ uložilo finančnej komisii pripraviť koncepčný návrh riešenia sídla obecného úradu.

Uz.č.180/2007 - OZ odporučilo starostovi obce pripraviť nový návrh personálneho obsadenia obecného úradu v termíne do budúceho zasadnutia OZ.

Uz.č.181/2007 - OZ uložilo hl.kontrolórke obce pripraviť správu o výsledku kontrol za uplynulé obdobie a predložiť návrh plánu činnosti na rok 2008. T: január 2008 Z: hl.kontrolórka

Uz.č.182/2007- OZ schválilo predaj vozidla TATRA T2- 148 N3 firme AUTOHANS - Ivana Králiková, Beckov č.116 za cenu uvedenú v zápisnici.

Uz.č.183/2007 - a) OZ vzalo na vedomie žiadosť o riešenie situácie strojového parku na obecnej prevádzke podanú vedúcim prevádzky.

b) OZ uložilo finančnej komisii pripraviť návrh riešenia uvedenej situácie a tento zapracovať do úpravy rozpočtu obce na rok 2008.

Uz.č.184/2007 - OZ schválilo návrh príkaznej zmluvy na zabezpečenie odborných činností v roku 2008 a to :

- vypracovanie koncepcie rozvoja bývania 2008 - 2013
- vypracovanie koncepcie krátkodobého a dlhodobého rozvoja obce na obdobie 2008 - 2018

s Ing.Viktorom Nižňanským, PhD., Nám SNP 7, Piešťany do 1.6.2008 s pripomienkami uvedenými v zápisnici.

Uz.č.185/2007 - a) OZ vzalo na vedomie žiadosť riaditeľky ZŠ s MŠ J.M.Hurbana ohľadne presunu fin.prostriedkov z tovarov a služieb na mzdy pre rok 2007.

b) OZ neschválilo presun fin. prostriedkov z tovarov a služieb na mzdy pre rok 2007.

Na mimoriadnych zasadnutiach v dňoch 14.12.2007 a 18.12.2007 schválilo obecné zastupiteľstvo tieto uznesenia:

Uz.č.186/2007 OZ schválilo návrh koncepcie pre vydanie publikácie k 800.výročiu 1. písomnej zmienky o obci Beckov.

Uz.č.187/2007 a) - OZ schválilo návrh firmy N-NOREA z 13.12.2007 ohľadne podielov uvedených v Zakladateľskej zmluve združenia podnikateľských osôb Hrad Beckov a Stanovách združenia podnikateľských osôb Hrad Beckov nasledovne:

- N-NOREA a.s. - 35 %
- Orea constuling, s.r.o. - 25 %
- Obec Beckov - 40 %

b) OZ schválilo Zakladateľskú zmluvu Združenia právnických osôb hrad Beckov a Stanovy Združenia právnických osôb hrad Beckov s pripomienkami uvedenými v zápisnici.

Uz.č.188/2007 - OZ schválilo v zmysle § 5 zákona č.289/2002 Z.z. úpravu osobného príplatku platu starostu z 50 % na 35 % s platnosťou od 1.1.2008.

Na prvom zasadnutí v januári 2008, ktoré sa konalo dňa 18.1.2008 obecné zastupiteľstvo schválilo uznesenia:

Uz.č.189/2008 - OZ vzalo na vedomie kontrolu uznesení zo zasadnutí konaných dňa 11.12., 14.12. a 18.12.2007 bez pripomienok .

Uz.č.190/2008 - OZ schválilo termíny zasadnutí obecného zastupiteľstva na rok 2008 so zmenou z 19.2.2008 presunúť na 22.2.2008.

Uz.č.191/2008 - OZ vzalo na vedomie správu hlavnej kontrolórky o vykonaných kontrolách za rok 2007 bez pripomienok.

Uz.č.192/2008 - OZ schválilo návrh plánu práce hlavnej kontrolórky na 1.polrok 2008 bez pripomienok.

Uz.č.193/2008 - OZ vzalo na vedomie Správu o činnosti a hospodárení OHZ za rok 2007 a uložilo predložiť plán činnosti na rok 2008 na ďalšie zasadnutie. T: 22.2.2008 Z: M. Jaroščiak, predseda OHZ

Uz.č.194/2008 a/ - OZ vzalo na vedomie plány činností na rok 2008 komisií : verejného poriadku, obchodu a služieb, sociálnej komisie, komisie pre kultúru, osvetu, šport a cestovný ruch.

b/ OZ uložilo finančnej komisii a KOŽP predložiť plány činnosti na rok 2008 na ďalšom zasadnutí OZ. T: 22.2.2008 Z: Ing. V. Maslo, P. Strieženec

Uz.č.195/2008 a/ - OZ vzalo na vedomie informáciu o súčasnom personálnom obsadení OcÚ.

b/ OZ schválilo rozšírenie pracovníkov OcÚ o 2 pracovné miesta na celý pracovný úväzok od 1.4.2008.

Uz. č.196/2008 - OZ uložilo predložiť nový návrh programu 800. výročia 1. písomnej písomnej zmienky o obci Beckov na mimoriadnom zasadnutí obecného zastupiteľstva. Z: starosta obce, J. Zbudila

Uz.č.197/2008 - OZ vzalo na vedomie informáciu o príprave zmeny rozpočtu na rok 2008.

Uz.č.198/2008 - OZ odmieta ťažbu uránu v lokalite Kálnica - Selec, na Jahodnej pri Klobušiciach, ako aj v ďalších lokalitách: Spišská Nová Ves - Novoveská Huta, Spišská Teplica - Spišský Štiavnik - Švábovce, Kluknava - Krompachy a Vikartovce - Kravany. Vo všetkých oblastiach hrozí vážne ohrozenie životného prostredia a odporúča všetkým poslancom zapojiť sa do petičnej akcie.

Uz.č.199/2008 - OZ vzalo na vedomie informáciu o ochranných pásmach vodného zdroja v Beckove.

Na ďalšom januárovom zasadnutí dňa 30.1.2008 boli schválené nasledovné uznesenia:

Uz.č.200/2008 - OZ schválilo nový návrh programu 800. výročia I. písomnej zmienky o obci Beckov bez pripomienok podľa prílohy.

Uz.č.201/2008 a) - OZ vzalo na vedomie informáciu starostu obce o podmienkach a možnosti získania finančných prostriedkov pre zámer „Adaptácia hospodárskeho pavilónu ZŠ na MŠ Beckov".

b) OZ odporučilo podať žiadosť na zámer „Adaptácia hospodárskeho pavilónu ZŠ na MŠ Beckov".

Uz.č.202/2008 - OZ schválilo návrh na zmenu Poriadku odmeňovania v čl.IV. Odmeny poslancom, ods.1 nasledovne:

Poslancovi obecného zastupiteľstva náleží odmena vo výške 600 Sk za každé zasadnutie obecného zastupiteľstva.

Spracovala A.Benková

Na slovíčko, pán starosta...

1) Pán starosta, od nášho posledného rozhovoru ubehli už viac ako tri mesiace, za ktoré sa život v obci nezastavil, práve naopak, Nový rok je dávno za nami, je polovica februára, pominuli sa už aj fašiangy. Zvyknete chodievať za normálnych okolností v tomto období s manželkou na plesy?

- Za normálnych okolností sme sa vždy s manželkou snažili využiť príležitosť zúčastniť sa zábavy resp. plesu pre potešenie tela i ducha. V tomto období nám to určité okolnosti nedovoľujú, ale dúfam, že prídu aj lepšie časy.

2) V utorok 29. januára sme v obci prišli o „Mikulášsku" jedličku pri sv. Trojici. Čo bolo dôvodom na jej zrezanie?

- V minulom roku sa cez našu obec prehnala v mesiaci jún víchrica, ktorá napáchala značné škody na majetku obce a občanov. Okrem iného vyvrátila pri Trojičnom námestí smrek, ktorý musel byť odstránený. Po tejto udalosti sa na vedenie obce obrátili občania, bývajúci pri Trojičnom námestí, ktorí poukazovali na zlý stav zostávajúceho smreku, ktorého koreňová sústava narušuje okolité oplotenie a vzniká vážne riziko ohrozenia majetku, zdravia i bezpečnosti občanov. Po posúdení uvedeného smreku odborne spôsobilou osobou, ktorou je pre obec Beckov Ing. Dedík z Nového Mesta nad Váhom, bol vydaný súhlas pre jeho výrub. Taktiež OZ našej obce uznesením č. 105/2007 vzalo na vedomie uvedený stav a vyjadrilo súhlas s výrubom uvedeného smreku. Je nám všetkým určite ľúto, že takéto stromy musia byť vyrúbané, ale bezpečnosť a zdravie občanov je na prvom mieste. Za uvedený smrek je potrebné vysadiť ďalšie nové stromy.

3) ***Ďalšie stromy, ktoré museli preč, boli dve lipy pri kaplnke Panny Márie pred Obecným úradom. Kaplnku a lipy zničila minuloročná víchrica v čase letného slnovratu. Veľa našich občanov sa zaujíma o jej ďalší osud. Poškodený objekt sa nechá odstrániť, alebo ho bude možné zrekonštruovať?***

- Ďalšími stromami, ktoré boli obeťami víchrice, boli aj dve pri sebe stojace lipy pri kaplnke Panny Márie pred Obecným úradom. Prvá, ktorá bola značne v dolnej časti odhnitá, sa počas víchrice zrútila na kaplnku, ktorej statika značne utrpela a podľa vyjadrenia odborníkov ju bude potrebné asanovať. O ďalšom jej osude však rozhodne obecné zastupiteľstvo a občania budú informovaní. Druhá lipa bola takisto posúdená odborne spôsobilou osobou a pre zlý zdravotný stav a veľké riziko ohrozenia majetku, zdravia a bezpečnosti občanov, bola odporučená a OZ schválená na výrub.

4) V našej oblasti rezonuje jedna veľká téma - možná ťažba uránu v kálnických a seleckých horách. Skúsenosti z iných oblastí vo svete sú viac ako výrečné: devastácia krajiny, poškodené vodné zdroje, ľudské zdravie. Budú sa aj v Beckove okrem podpisovania petície Stop uránu konať ďalšie akcie na podporu zabránenia ťažby uránu?"

- Je to jedna veľká téma, ktorej sa v tomto období venuje náležitá pozornosť. Nejedná sa len o možnú ťažbu uránu v kálnických a seleckých horách, ale v celom regióne. Čo všetko by spôsobil uvedený zámer, bolo popísané v médiách. My všetci chceme uvedenému zámeru zabrániť, a preto OZ našej obce vyjadrilo svojim uznesením č. /2008 nesúhlas. Ďalej bola „rozbehnutá" petícia Stop uránu, do ktorej sa doteraz zapojilo cca 160 občanov a ďalší majú možnosť sa zapojiť. Jednou z ďalších možností je zvolanie verejného zhromaždenia občanov k uvedenej téme, čo patrí do kompetencie obecného zastupiteľstva.

5) Ešte k jednej spornej téme - v neďalekom TESCU požívajú nebezpečné chladiarenské zariadenia, ktoré by vraj mohli pri výbuchu ohroziť okolie. Sú tieto obavy našich občanov opodstatnené?

- Nie je pravdou, že v TESCU používajú nebezpečné chladiarenské zariadenie. Skôr by mala otázka znieť: aké chladiarenské médium resp. látka je použitá v chladiarenskom zariadení?

V súčasnosti je používané ako chladiarenské médium v zariadení čpavok. Je to látka, ktorá je ľahšia ako vzduch. V prípade úniku sa v ovzduší rozpadne a nemá negatívny vplyv na životné prostredie. Jeho veľkou nevýhodou je, že sa jedná o chladivo s dráždivým, leptavým a toxickým účinkom. Vyznačuje sa neznesiteľným zápachom, a to už v koncentráciách výrazne nižších než sú koncentrácie zdraviu škodlivé, prípadne životu nebezpečné. Pre elimináciu takejto možnosti je použité technologické zariadenie strojovne chladeného stredu pre automatickú obslužnú prevádzku s periodickým dozorom vyškolenej obsluhy. V súlade s novou platnou legislatívou zabezpečil prevádzkovateľ trvalú obsluhu zariadenia. Technologické zariadenie je riadené, niekoľkonásobne istené a monitorované ako v automatickej tak i ručne riadenej prevádzke nezávislým nadriadeným riadiacim systémom, ktorého súčasťou je aj detekčné zariadenie pre únik čpavku.

Okrem technického zabezpečenia má prevádzkovateľ - TESCO vypracovaný aj program organizačných opatrení pre predchádzania havarijným stavom - ide o plán a rozsah denných, mesačných, štvrťročných a ročných kontrol a údržby chladiarenských zariadení. Tiež má vypracované postupy pre činnosť automatického systému varovania obyvateľstva a vyrozumenia osôb ako i havarijný plán pre prípad hroziacich únikov nebezpečných látok. Systém bol uvedený do prevádzky dňa 15.02.2006.

Z povedaného vyplýva, že uvedenými opatreniami je riziko eliminované na minimum. Napriek tomu vedenie obce Beckov a Kočoviec trvajú a budú trvať na postupnej výmene chladiarenského média na iné ekologické a menej nebezpečné. Vedenie TESCA sa na poslednom verejnom zhromaždení občanov v obci Kočovce ústne vyjadrilo, že začne postupne pracovať na riešení uvedeného problému.

6) Rok 2008 je aj rokom, kedy si v Beckove pripomenieme 800 rokov prvej písomnej zmienky o obci. Môžete už teraz informovať čitateľov, čo sa pri tekejto neopakovateľnej príležitosti chystá?

- V tomto roku si naša obec pripomína 800 rokov prvej písomnej zmienky. Obecné zastupiteľstvo schválilo návrh programu, ktorý však nie je definitívny a ešte môže prísť k rôznym zmenám. Preto len spomeniem termín a veci, ktoré sú isté. Termín je stanovený na 16. a 17. augusta 2008, sobotu a nedeľu.

V sobotu 16. augusta sa predpokladá začatie osláv slávnostnou ekumenickou bohoslužbou. Ďalej chceme v spolupráci s vedením Trenčianskeho múzea pripraviť a otvoriť vernisáž výstavy „Beckov v dejinách" v priestoroch múzea v Beckove. V odpoludňajších hodinách sa uskutoční slávnostný program „Moja rodná" venovaný občanom Beckova, rodákom a pozvaným hosťom. Vo večerných hodinách sa uskutoční tanečná zábava v priestoroch pri parku a v Tehelni pre mladých. V nočných hodinách bude z nádvoria hradu spustený ohňostroj.

V nedeľu 17. augusta 2008 budú oslavy pokračovať „Slávnostným zasadnutím obecného zastupiteľstva" v priestoroch kultúrneho domu. Potom bude v budove základnej školy otvorená výstava fotografií „Beckov očami Beckovčanov a hostí". Oslavy budú pokračovať športovým popoludním na ihrisku a hudobným popoludním za účasti kvalitných hudobných skupín a koncertom vážnej hudby v kláštornom kostole. Na hrade bude po oba dni prebiehať samostatný program a rovnako aj v stánkoch okolo parku budú vystavovať ľudoví remeselníci.

O definitívnej podobe osláv budú občania včas informovaní na stránkach Beckovských novín.

7) Pri oslavách 800 rokov prvej písomnej zmienky by mali niektorí naši občania a rodáci dostať vyznamenanie - cenu starostu obce. Aké sú kritériá výberu?

- Kritériá výberu určuje „Štatút obce Beckov", ktorý schválilo obecné zastupiteľstvo.

Podľa §12 je možné udeliť „Čestné občianstvo obce Beckov" osobám, ktoré sa zvlášť významným spôsobom zaslúžili o rozvoj a zveľaďovanie obce, ochranu jej záujmov a šírenie jej dobrého mena vo svete alebo ktorí obohatili ľudské poznanie vynikajúcimi tvorivými výkonmi.

Podľa §13 je možné udeliť „Cenu obce" osobám za vynikajúce tvorivé výkony a významné výsledky vo vedeckej, technickej, umeleckej, publicistickej a verejno-prospešnej činnosti. Za činnosť osôb, ktoré sa významným spôsobom zaslúžili o hospodársky a kultúrny rozvoj obce, jej propagáciu doma i v zahraničí. Za činnosť osôb pri záchrane ľudských životov, majetku obce a jeho občanov.

Podľa §14 je možné udeliť „Cenu starostu obce" osobám, občanom obce za úspešnú a záslužnú činnosť v prospech obce.

8) Beckovský hrad je neprehliadnuteľný. Na tému jeho rekonštrukcie a budúceho využitia sa dosť písalo i hovorilo v médiách. Čo je zatiaľ isté, aké sú skutočné plány s NKP Hrad Beckov?

- Je pravdou, že o NKP Hrad Beckov sa toho v poslednom čase v médiách nahovorilo až veľa. Isté je len to, že máme záujem i chuť hľadať spôsoby, ľudí s obrovským potenciálom a financiami pre záchranu a ďalšie využitie NKP Hrad Beckov. Preto začalo OZ našej obce spolupracovať s firmou NOREA z Bratislavy ohľadom uvedeného problému. V minulom roku bola OZ schválená „Rámcová dohoda o spolupráci", kde sa účastníci tejto dohody obec Beckov a NOREA, a.s. z Bratislavy dohodli, že v záujme záchrany, zveľaďovania a rozšírenia možností využitia Hradu Beckov spoločným postupom zabezpečia nižšie uvedené ciele, v čom využijú aj možnosti financovania, ktoré poskytujú európske fondy na záchranu a revitalizáciu pamiatkových objektov. Ďalej sa dohodli, že spoločnými silami vyvinú úsilie na prípravu a realizáciu projektu, ktorého cieľom je rekonštrukcia a renovácia Hradu Beckov, ktorá umožní jeho využitie na kultúrno-spoločenské, muzeálne a galerijné účely.

Na dotiahnutie uvedeného cieľa sa obidve strany dohodli, že vytvoria pracovnú skupinu, ktorej úlohou je túto tému postupne pripravovať. Za obec Beckov boli do tejto skupiny schválení: starosta obce Karol Pavlovič, hlavná kontrolórka obce Ing. Marika Jurčacková a poslanci Jaroslav Zbudila, Ing. Viliam Maslo a Ernest Benko. V tomto období prebieha súťaž pre výber dodávateľa na spracovanie projektovej dokumentácie uvedeného zámeru.

9) Naposledy sme spomínali možnosť čerpania financií z eurofondov v súvislosti s rekonštrukciou NKP Hrad Beckov, s adaptáciou hospodárskej časti ZŠ na materskú školu ... Ako sa zmenila situácia dnes pokiaľ ide o našu školu?

- Čerpanie financií z eurofondov v súvislosti s rekonštrukciou NKP Hrad Beckov som už spomenul. Čo sa týka adaptácie hospodárskeho pavilónu ZŠ na materskú školu, je v štádiu prípravy. V tomto období sa vybavujú podklady a pripravuje stavebné povolenie. Je to všetko veľmi časovo náročné.

Pán starosta, odpovedali ste na otázky našich občanov, preto Vám v ich mene ďakujem za všetky informácie z „prvej ruky".

Dana Badžgoňová

Iskrenie kvintákov na Barine

Čože už len chýba deťom k zimným radovánkam, keď sa pani zima vyfarbí doslova na bielo a snehové mantinely olemujú priezračnú hladinu zamrznutých mlák?

Takéto podmienky sme mávali aj my, deti z ulíc Vadičov a na Rádku. Pôžitok nám robila sánkovačka na Obore a dolu „hradovkou". Neuveriteľnú radosť sme mali z nášho beckovského štadióna pred ujom Filinom - na Barine. Po celý rok bola Barina miestom naháňačiek a huncútstiev malých šarvancov. Chlapci hádzali do nej kamienky, ktoré boli po ruke všade na ceste okolo, pretože" asfalt" - to bolo vtedy ešte slovo neznáme. S takýmto športovým náradím trénovali na atletické preteky.

Keď začalo primŕzať, čo sa stalo z večera do rána, kamene zostali neponorené a boli akoby zasadené do ľadu Ich zvedavé hrany vyčnievali nad zamrznutou hladinou nášho „zimáku".

Práve na takýto čas sme čakali od jesene. „A pojme ho sa brusliť!"

Šesťdesiate roky boli érou československých krasokorčuliarskych hviezd - Hanky Maškovej, súrodencov Romanovcov a Ondreja Nepelu. Samozrejme, že aj my sme sa im chceli podobať. Zdalo sa nám ľahké, keď sa lahodne kĺzali po ľade. Preto sme opustili vyhriate miestečko pred televízorom značky ATHOS (jedna z prvých značiek televíznych prijímačov pred 50-timi rokmi - pozn. pre mladších čitateľo)/ a presunuli sme sa trénovať na Barinu. Mysleli sme si, že tréning na domácom zamrznutom dvore nebude celkom bezpečný, pretože neposedné sliepky a húsky sem - tam vytriasli zo zobákov rozsekanú byľku slamy, alebo nedojedenú postrúhanú burgyňu. To by boli pre korčuliarky nebezpečné a zradné prekážky (svedčí o tom jazva na mojej pere). Nuž, dostali sme sa však z blata do kaluže - ale zamrznutej.

Tie nahádzané primrznuté kamienky trčali z Bariny a vytvorili na ľade prekážkovú dráhu. Nás - začiatočníčky - to teda poriadne zaskočili, pretože sme mali problém kĺzať sa na kvintákoch meter, či dva. Váhali sme, či trénovať na verejnosti a vystaviť sa posmechu pre našu originálnu techniku korčuľovania, alebo sa stiahnuť a vrátiť na dvor, kde sa svedkovia našich neočakávaných, ale častých , pádov s gagotom a kotkodákaním vždy okamžite rozpŕchli. Vybrali sme si reprezentačnú Barinu. Začali sme teda trénovať „slalom na ľade" kačacím štýlom okolo kamienkov. Vysvetlím: po prvých čaptavých krokoch s členkami div nie že vnútornou stranou opretými o ľad sme sa svižným pohybom postavili na rovné hrany našich kvintákov - krasokorčúľ. Pocit radosti z úspešnej, hladkej jazdy trval však iba kratučkú sekundu, pretože sme sa blížili k prvej prekážke. Nuž, obísť ako obísť, ale ako? Nie vždy sa nám podarilo ladným oblúčikom prekĺznuť a obkorčuľovať kamienok. V horšom prípade sme sa bleskovo usadili vedľa neho. Pristávanie sme teda zvládli aj bez opakovaného tréningu. Ja som pohotovo využila túto polohu a odstrojila som svoj krasovýstroj - kvintáky som kľúčikom odmontovala (prosím starých rodičov bližšie vysvetliť nechápavým deťom športovú potrebu - kvintáky). Potom som sa s pocitom dobre predvedeného výkonu (určite by som od rozhodcov dostala 6) oprášila od predu a hlavne od zadu, upravila som si brmbolec na háčkovanej čiapke a spokojná som odkráčala po zasneženej ceste (pár desiatok metrov) domov. Po príchode do kuchyne som okamžite zabudla na iskrenie kvintákov na Barine, pretože ma na stole čakala moja pochúťka - omastený chlebík z pekárne od uja Valentu s cibuľkou. To bola pre mňa odmena s cenou zlatej medaily. V kľude so vyjedala a pozerala v televízii vyhodnocovanie najlepších tanečníkov na súťaži v krasokorčuľovaní.

Ing. D. Jarábková

DESAŤ ROKOV ZO JDS V BECKOVE

Bolo to v septembri roku 1998, keď som stretla v uličke pri Barine nášho pána starostu. Stratili sme pár slov, medzi iným som hovorila o dôchodcoch v Beckove. Slovo dalo slovo, a bol z toho prvý zájazd dôchodcov. Trasa: kúpele Nosice - Bytča - zámok Budatín - Žilina - Rajecké Teplice - betlehem Rajecká Lesná - Čičmany. Už v autobuse sme hovorili o založení ZO Jednoty dôchodcov Slovenska. Dali sme hlavy dokopy. Pani Ľudmila Ondrejovičová a ja sme navštívili koncom roka 1998 Okresnú organizáciu JDS v Novom Meste nad Váhom. Po rozhovore s predsedníčkou p. V. Benešovou sme zorganizovali dôchodcov.

Dňa 11. januára 1999 v Klube pri parku 82 členov začalo svoju činnosť. Predsedníčkou sa stala Margita Bubeníková, podpredsedníčkou Ľudmila Ondrejovičová, pokladníčkou Eva Pavlíková. V roku 2003 z funkcie podpredsedníčky odchádza p. Ľ. Ondrejovičová. Na jej miesto bola zvolená p. D. Macejková, nie však nadlho, skoro zanechala funkciu i členstvo v JDS.

Od vzniku ZO JDS tri členky výboru, p. Mária Vlnová, Anna Juríková a Mária Dvoranová obetavo pracujú aj ako hospodárky, ochotné vždy pomôcť. Revíznu kontrolu pokladne robí p. Mária Hajdušková a dr. Štefan Graca.

Po všetky tie roky ďakujeme obecnému zastupiteľstvu a zvlášť starostovi obce p. Karolovi Pavlovičovi, ktorý si vždy vedel oceniť prácu dôchodcov. Svoju priazeň dokázal i účasťou na zájazdoch a družobných stretnutiach so ZO JDS v Rajci.

Uskutočnili sme zájazdy:

rok 1999: Hlohovec - Topoľčianky - Nitra

rok 2000: Teplička nad Váhom - Ružomberok - Oravský Podzámok

rok 2001: Družobné stretnutie Beckov - Rajec

rok 2002: Červený Kameň - Rača - Bratislava - hrad

rok 2003: Rajec - Rajecké Teplice - Rajecká Lesná - družobné stretnutie, Bradlo - Hlboké - Smrdáky - Skalica - Holíč - Šaštín Stráže

rok 2004: Žilina - Krásno nad Kysucou - Vychylovka - Terchová

rok 2005: Turčianske Teplice - Martin - Strečno - Žilina, Družobné stretnutie v Beckove

rok 2007: Morava - Koryčany - ZOO Lešná - Luhačovice, Družobné stretnutie v Rajci.

Družobné stretnutia so ZO JDS v Rajci boli šesťkrát. Zúčastnili sme sa opekačiek u nás v Tehelni, v Kálnici a v Kočovciach. Boli sme na posedení pri kpustnici v Hôrke nad Váhom.

V Klube pri parku sme absolvovali 14 zdravotníckych prednášok, stretnutie generácií - seniori a žiaci ZŠ. V roku 2004 sme na VI. BLS pripravili výstavu Život a príroda, fotografka I. Bubeníková vystavovala 300 fotografií. Dôchodcovia doplnili výstavu o výrobky z dreva, ktoré sa používali v domácnostiach. O úspechu výstavy svedčí 9 strán podpisov v kronike ZO JDS.

Počas týchto spoločne prežitých rokov naše rady opustilo, odišlo do večnosti, 25 členov ZO JDS. Nech odpočívajú v pokoji, spomíname na nich. Organizácia má dnes **122** členov.

Zimné stretnutia v Klube pri parku, ktoré sa konajú pravidelne v pondelok a utorok, sú vyplnené rôznymi prednáškami. Pozývame odborných lekárov, historikov, psychológa, spisovateľku. Uvítali sme historičku PhDr. Danielu Dvořákovú, autorku knihy Rytier a jeho kráľ, ktorá nás oboznámila s rodom Stiborovcov na našom hrade. Tohoto stretnutia sa zúčastnili aj dôchodcovia z okolitých obcí a žiaci ZŠ.

Základná organizácia Jednoty dôchodcov v Beckove pracuje podľa ročného plánu, členské na rok činí 30 Sk. Z toho sa 15 Sk odvádza do OO JDS. Pozývame do radov JDS i ďalších našich rovestníkov.

Margita Bubeníková
predsedníčka ZO JDS
v Beckove

Občan a vec verejná...

Zasadnutia obecného zastupiteľstva sú verejné a prítomnosť občanov na nich je umožnená zo zákona, pretože poslancov obecného zastupiteľstva ste si volili vy, občania a poslanci vás zastupujú ako vaši zástupcovia. Na ich zasadnutiach sa riešia veci verejné, týkajúce sa fungovania obce a jej ďalšieho rozvoja . Pri predkladaní, prejednávaní a navrhnutí riešenia rôznych a naozaj rôznorodých problémov môže byť každý z vás. Občan má možnosť a priestor vyjadriť svoj názor v diskusii. Je to na vás, či využijete možnosť, ktorú vám umožňuje zákon.

Ak si nenájdete čas v ten „pravý čas", potom sú zbytočné, neúčinné a nič neriešia vaše ohlasy, keď je „päť minút po dvanástej". ***DJ***

PZ HURBAN Beckov

Vyhodnotenie uplynulej sezóny

Dňa 17. februára 2008 sa o 9. hod. uskutočnila výročná členská schôdza PZ HURBAN Beckov v zasadačke poľovníckeho areálu Tehelňa, ktorej rokovanie viedol nový predseda PZ HURBAN Beckov p. Miroslav Uherčík.

Správu o činnosti za posledný rok predniesol poľovnícky hospodár p. Pavol Hladký, ktorý zároveň predniesol aj návrh plánu poľovníckeho hospodárenia a činnosti združenia na tento rok. Finančnú správu predniesol pokladník Pavol Jarábek. Správu o kontrole predniesol Ing. Viliam Maslo.

Bol vyhodnotený odstrel škodnej zveri, kde sa na prvom mieste umiestnil predseda Miroslav Uherčík, druhý skončil čakateľ na členstvo Ing. Ján Kováčik a tretí tajomník združenia Ing. Ján Pavlovič.

V uplynulej poľovníckej sezóne sa v revíri Beckov, kde vykonáva právo poľovníctva PZ HURBAN Beckov, ulovilo 18 kusov jelenej zveri, 44 kusov diviačej zveri, 14 kusov srnčej zveri, 10 kačíc, 5 kormoránov veľkých, 86 kusov škodnej zveri (líška, túlavý pes, mačka a pernatá), 3 kusy jazvecov a jeden psík medvedíkovitý - vzácny druh škodnej, ktorého ulovil Ján Tekula ml.

Uplynulá sezóna bola vyhodnotená po všetkých stránkach ako veľmi úspešná a nový výbor zvládol situáciu bravúrne bez prešľapov.

Dňa 24.12.2007 sme sa navždy rozlúčili s členom nášho združenia p. **Jánom TEKULOM**, ktorý patril medzi zakladajúcich členov PZ HURBAN Beckov v roku 1994. V spoločenstve bol obľúbený a hlavne sa venoval oprave a výstavbe kŕmnych zariadení. Zostalo po ňom dobre započaté dielo, v ktorom budeme pokračovať. Česť jeho pamiatke!

Dňa 24. januára 2008 sa dožil 60-tich rokov zakladajúci člen nášho PZ HURBAN Beckov Ľudevít Pajtina, trvale bytom Trenčín.

Dňa 26. mája 2008 sa dožíva 50-tich rokov ďalší zakladajúci člen nášho PZ HURBAN Jaroslav Čaňo, trvale bytom Beckov.

Dňa 27. októbra 2008 sa dožíva 50-tich rokov tiež zakladajúci člen nášho PZ Pavol Jarábek, trvale bytom Beckov.

Úmrtie nášho člena sme si uctili minútou ticha. Oslávencom predseda združenia zablahoželal a poprial veľa zdravia, rodinnú pohodu, pracovné úspechy, presnú mušku a veľa poľovníckych zážitkov v našom prekrásnom chotári. Taktiež odovzdal oslávencom darčeky od PZ.

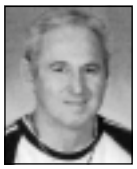

Naša spomienka patrila členovi PZ Beckov, ktorý by sa bol dňa 1.12.2007 dožil 60-toch rokov, a to vždy usmiatemu, zábavnému a plnému optimizmu - p. **Jozefovi ŠVECOVI**, ktorý nás predčasne opustil pred 14-timi rokmi. Bol vždy za dobré nápady, plný iniciatívy a určite by bol patril aj medzi aktívnych členov PZ HURBAN Beckov. Nezabúdame. Česť Tvojej pamiatke!

Zároveň chcem všetkým občanom poďakovať za spoluprácu a za napomáhanie pri ochrane prírody a nášho chotára. Blíži sa jarné obdobie, preto vážení občania, chovajte sa v prírode disciplinovane, zbytočne nerušte zver, ktorá kladie mladé.

Vozidlá a motocykle patria na cesty a tréningové kolbištia a nie do lesov, ktoré slúžia na relax a na turistiku. Oheň kladťe na miesta, kde je to určené a pripravené ohnisko.

Za pochopenie ďakujeme a zostávame s úctou.

Výbor PZ HURBAN Beckov a členská základňa PZ HURBAN Beckov

Rok Jozefa Miloslava Hurbana

február 2007 - február 2008

Záštitu nad podujatiami prevzal predseda NR SR Pavol Paška. Organizátormi sú: Národná rada SR, Ministerstvo školstva SR, Ministerstvo kultúry SR, Trenčiansky samosprávny kraj, Národné osvetové centrum Bratislava, Matica slovenská, Obec Beckov, Obec Hlboké, Múzeum slovenských národných rád Myjava, Múzeum Janka Kráľa Liptovský Mikuláš a ďalšie spoluusporiadateľské organizácie a cirkvi v mestách a obciach Slovenska.

Po celom Slovensku sa konali rôzne podujatia. K posledným minuloročným patrilo sympózium Jozef Miloslav Hurban, evanjelický teológ a národovec. Uskutočnilo sa na Evanjelickej bohosloveckej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave. Medzinárodné sympózium pod vedením generálneho biskupa Milana Klátika privítalo zahraničných hostí, ktorí vystúpili so svojimi príspevkami. Toto podujatie pri príležitosti Roku Hurbana zhodnotilo Hurbana ako významnú osobnosť slovenského národa a pripomenulo si jeho odkaz pre súčasnosť.

Na záver Roka J.M. Hurbana sa ešte uskutočnia tieto podujatia:

Ukončenie Roka J.M. Hurbana v Hlbokom - Hlboké 22. augusta 2008 - cintorín;

Brezová pod Bradlom, 19. marca 2008 - slávnostná akadémia s kultúrno-spoločenským programom, Rodný dom Štefánikov;

Brezová pod Bradlom, 28. apríla 2008 - konferencia Zhodnotenie vplyvu revolučných dní roku 1848 na Brezovú a okolie - Pro solutatae patriae 1848 - scénické vystúpenie Folklórneho súboru Brezová - Národný dom Štefánikov.

Ľubomír Paulus

POVES• O STIBOROVI

Keď Uhorsko a Poľsko boli spojencami, mnohí z poľských šľachticov sa dali do služieb uhorských kráľov. Tí ich za ich udatnosť v boji odmeňovali majetkami. Jedným z nich bol aj vojvoda Stibor zo Stiboríc. Svoju rytiersku dráhu začal za vlády kráľa Ľudovíta I. Pomáhal mu v bojoch proti Benátčanom a ďalším nepriateľom. Stibor ako veľký bojovník a verný spojenec kráľa Ľudovíta I. zostal ním aj po jeho smrti (1382) a pomáhal jeho dcére Márii. Jej manžel Žigmund Luxemburský, kráľ uhorský, len Stiborovmu meču ďakoval, že zostal vládnuť. Jeho rytierske činy boli známe široko-ďaleko a rozprávajú sa dodnes. Tu je jeden z nich.

Veľká bola sláva a moc rytiera beckovského hradu Stibora, veľké boli jeho majetky, ktorým mohol ďakovať, že ho poznali ako „Pána Váhu“. Tak ho volali jeho priatelia aj nepriatelia. Vojvoda Stibor bol vo vojne veľkým bojovníkom, hrdinským rytierom, no v čase mieru a pokoja zase bezstarostným zabávajúcim sa šľachticom. Jeho hrad Beckov sa ozýval spevom a hudbou, štrngotom zlatých pohárov a tanierov. Hostia sa veselili a smiali na žartoch hradného šaša Becka. Keď skončili zábavy a jeho meč odpočíval, vydával sa pán hradu Beckov so svojou družinou na veľkú poľovačku do okolitých lesov. Vojvoda Stibor bol i tu prvým, lebo ulovil vždy najviac zveri. Raz sa stalo, že Stibor na poľovačke ulovil jeleňa a odpočíval so svojím sprievodom na lesnej lúke, okolo ktorej stáli chatrče drevorubačov a uhliarov. Pestré a ligotavé šaty poľovníkov priťahovali skupinu detí Stiborových poddaných. Deti obdivovali kone rytierov a ich oblečenie. Stiborovi sluhovia práve chceli odohnať malých zvedavcov, keď k deťom pristúpil sám Stibor v dobrej nálade, že sa poľovačka vydarila a dal sa s nimi do reči. Jeden chlapec sa tak odvážne rozprával so Stiborom, že ten potom rozkázal sluhom pohostiť deti. Odvážneho chlapca odmenil zlatým peniazom, lukom a šípmi. Na ďalší deň viedol Stibor svoju poľovnícku družinu ďalej do doliny bohatej na zver. Tu sa znova stretol s deťmi, stavali si príbytok z halúz. Stibor videl, že chlapcom rozkazuje pri stavbe chlapec, ktorého včera odmenil. S lukom na pleci stál medzi nimi ako nejaký vodca. Pri ňom stálo malé dievčatko. Stibor zoskočil z koňa, pristúpil k nim, usmial sa a spýtal sa: „Čo robíte, deti? Tu si staviate domy?“ „Áno, môj pán“, smelo odpovedal chlapec, „páči sa nám toto miesto. Postavíme si osadu, v ktorej budem ja takým dobrým pánom ako vy a táto dievčina bude mojou ženou“. „Dobre“, odpovedal mu mocný vojvoda Stibor. „Nech sa splnia tvoje slová a túžby. Nech je na tomto mieste postavená osada, ktorá sa bude volať - akože sa voláš?“ Chlapec odpovedal: „Tomáš Trebichovský“. „Dobre. Osada sa bude volať Trebichová a najkrajší dom, ktorý tu postavíte nech je tvoj a tvojej budúcej ženy. A aby ste žili všetci spolu, postavíme toľko domov, koľko je vás tu teraz. Dostanete odo mňa toľko poľa, lúk a hôr, že tu budú môcť žiť bezstarostne aj vaši potomkovia. Dávam vám to písomne, aby ste na vášho pána Stibora a dnešný deň nezabudli. Aby vaši vnuci a pravnuci na mňa a vás s vďačnosťou spomínali.“ Čo Stibor povedal, to ja splnil do posledného slova. Obyvatelia Trebichovej ešte i dnes ukazujú listinu, ktorou im Stibor zaručil mnohé práva a výsady, aké nemali žiadne iné osady a dediny na okolí.

Pripravil Ľubomír Paulus

Od legendy k historickým faktom

V známej knižke Daniely Dvořákovej Rytier a jeho kráľ (Rak 2003) na stranách 134-135 autorka príbeh z povesti dáva do historických reálií. Dedinku Trebichava v Trenčianskom kraji založil v skutočnosti brat vojvodu Stibora, Andrej Podczassie. Tento poveril Mikuláša vyklčovaním lesa hraničného hradného panstva Uhrovec a založil v tomto lese zvanom Xyna dedinu. Andrej v roku 1396 pre Mikuláša, dedičného richtára, potvrdil jeho práva a povinnosti. (Listinu v roku 1410 potvrdil vojvoda Stibor a v roku 1581 Nitrianska kapitula. Skutočne sa dodnes zachovala.). Richtár Mikuláš dostal do užívania bez platenia daní pôdu, mlyn, krčmu, remeslá pekára, obuvníka a mäsiara a tretinu súdnych poplatkov a pokút. Poplatky sa platili dvakrát do roka, na sv. Juraja a sv. Michala. Obyvatelia mali právo rybolovu a lovu lesnej zveri.

Na 15. strane D. Dvořáková cituje z vyššie uvedenej povesti, ktorú zapísal Alojz Mednyanský v diele Dávne povesti. ***(b)***

FRANTIŠKÁNSKY KOSTOL A KLÁŠTOR V BECKOVE

KOSTOL A KLÁŠTOR

Myšlienka založiť kláštor a kostol v Beckove nebola pre tento región ničím výnimočná. V okolí už od 13. storočia jestvovali kláštory (Skalka nad Váhom - kláštor benediktínov; možno aj v Kálnici) a od zač. 15. storočia v Novom Meste nad Váhom pôsobila rehoľa augustiánov kanonikov, založená Stiborom z Beckova 16. januára 1414. Zoborské opátstvo zachovalo zač. 12. storočia správu, že na ceste z Vrbového do Nového Mesta nad Váhom sa nachádza kláštor červených mníchov. Písomné pramene uvádzajú mníchov v Beckove až v 15. storočí. Išlo o augustiánov kanonikov, ktorí sa uchýlili na Beckovský hrad so súhlasom pápeža Mikuláša V. pred husitmi, ktorí im vypálili kláštor v Novom Meste nad Váhom. Gróf Bánfi chcel preložiť novomestskú prepozitúru do Beckova a postaviť nový kláštor, ktorý by sa spojil s farou sv. Štefana, ako vyplýva z listiny pápeža Mikuláša V. Čas na vzbudovanie kláštora nastal až v 17. storočí, keď gróf **Valentín Balassa** daroval aj pozemok svojej manželky Kataríny Suňogovej na stavbu kláštora s kostolom rádu sv. Františka.

Stavbu za jeho života len začali. Základy a múr „do výšky človeka“ vybudoval gróf **František Nádasdy**. V stavbe úspešne pokračoval nitriansky biskup a novomestský prepošt **Jakub Haško** do r. 1690. Konvent dokončil až beckovský farár **Ján Páčai** v roku 1696. Vysvätený bol 6. júna 1701 nitrianskym biskupom Ladislavom Matiašovským.

Kláštor bol o niekoľko rokov poškodený kuruckými vojskami Štefana Rákociho a 4-krát vyhorel. Obnovený bol v rokoch 1761-1762. Kostol vysvätili r. 1761.

V kláštore žili mnísi rádu sv. Františka. Zaslúžili sa o šírenie vzdelanosti, kultúry a náboženského povedomia okolitému obyvateľstvu. V kláštore bol noviciát a teologická škola.

Po prvej svetovej vojne bol noviciát premiestnený do Trnavy a teologická škola do Žiliny.

V apríli v r. 1951 štátna moc násilne odvliekla františkánov z Beckova. Kláštor bol asi dva roky opustený. Potom, pri likvidácii ženských reholí, tu bol zriadený sústreďovací kláštor pre rehoľnice z viacerých rehôľ. Po ich vyvezení do iných domovov tu v r. 1965 Ústredná charita na Slovensku zriadila Charitný domov pre kňazov. V kláštore bývala bohatá knižnica, ktorú pôvodne založil biskup Haško. Dnes časť z nej vlastní Matica slovenská.

Kláštor - dvojpodlažná štvorkrídlová budova, naväzujúca na západnú stranu kostola, s ktorou je spojená okružnou krížovou

chodbou, je orientovaná do rajského dvora. Celý objekt je zo západnej strany uzatvorený vysokým múrom. Komplex zjednocuje hlavná východná fasáda smerom do námestia. Kostolné priečelie je trojosové, symetricky členené oknami vo dvoch úrovniach a výklenkami s barokovými sochami sv. Antona Paduánskeho a sv. Františka z Assisi a zavŕšené štítom. Hlavný portál je plasticky riešený s dvoma predstavenými stĺpmi, nesúcimi rozoklaný segmentový tympanón s dvoma píniovými šiškami po stranách a v strede s erbom biskupa Haška (trojuholník s korunkou a kotvou v rohoch, vpravo hore slnko a vľavo polmesiac) a letopočtom 1691. V nikách stoja sochy sv. Františka z Assisi, zakladateľa rádu a sv. Antona Paduánskeho, jeho nasledovníka a šíriteľa viery. Na fasáde bola potvrdená nástenná maľba - nachádza sa vyobrazená na obrázku, ktorý drží biskup Haško na svojom portréte (nesignovaná olejomaľba zo zbierok SNM. Fasáda konventu je 10-osová, s profilovanými okennými osteniami ako na kostole. Rovnaké sú aj fasády na nádvoriach. Kláštorné krídla sú dvojtraktové, obrátené do nádvoria s obiehajúcou krížovou chodbou, z ktorej sa vchádza do jednotlivých miestností konventu a do kostola reprezentačnými portálmi s kamennými profilovanými osteniami v dôležitých komunikačných uzloch. Cely majú vysoké valené klenby, v refektári (jedálni) s bohatou geometrickou štukovou výzdobou. Zadné západné krídlo má hospodársky charakter, vedie do dvora ohradeného kamennotehlovým múrom popri hlavnej ceste. V 60-tych rokoch minulého storočia hrozilo jeho zbúranie. Múr je súčasťou parkánu, ktorý viedol popri hradbovej priekope. V juhovýchodnej časti východného krídla sa nachádza pivnica na základoch staršieho suterénu neznámeho objektu.

Interiér kostola tvorí šesť oltárov, kazateľnica a organ. Mobiliár je takmer všetok pôvodný, vznikol v rokoch 1690 - 1692 a v poslednom štvrťstoročí bol reštaurovaný (1980 - 2006). Je dielom neznámych maliarov a rezbárov, možno aj dielne zo západného Slovenska konca 17. storočia.

Na chodbách kláštora boli pôvodne barokové maľby zo začiatku 18. stor.

Kostol sv. Jozefa Pestúna

Kostol je jednoloďová ranobarokova stavba. Priečelie je symetricky členené dvojicou okien a výklenkov s barokovými sochami sv. Antona a sv. Františka. Portál je vymedzený dvoma predstavenými stĺpmi po stranách a erbom biskupa Haška na štíte.

Hlavný oltár sv. Jozefa Pestúna je z konca 17-teho storočia, bohato architektonicky členený, predstavuje Svätú rodinu v strede a po stranách sú sochy sv. Františka z Assisi a sv. Antona Paduánskeho. Obraz sv. Rodiny namaľoval v roku 1882 fráter Conrandus (Konrád Švestka).

Na nadstavci je znázornená smrť sv. Jozefa na olejomaľbe a po stranách sú plastiky sv. Bonaventúru a sv. Ľudovíta Toulouského a na vrchole oltára je plastika - Glorifikácia sv. Jozefa.

Hlavný oltár je umiestnený pod chórovým oratóriom.

Medzi obrazmi, na hornej ríme v centre, je umiestnený erb biskupa Haška s datovaním do roku 1691 a s druhým letopočtom 1745, ktorý znamená obnovu oltára po požiari v roku 1720.

Na zadnej strane hlavného oltára, v oratóriu je trojfigurálne súsošie - Ukrižovaný Kristus medzi Pannou Máriou a sv. Jánom Evanjelistom na pozadí neskorobarokovej maľby krajiny s Jeruzalemom z druhej polovice 18. storočia, kedy stvárnenie motívu je už menej dynamické a vyjadrenie emócií býva menej patetické. Oltár sv. Jozefa Kalazanského, zakladateľa rehole piaristov, znázorňuje Nanebovzatie so sv. Františkom z Assisi, pravdepodobne dielo významného rakúskeho barokového maliara Andreja Zallingera, ktorý pre beckovský kláštor namaľoval štyri obrazy na príhovor svojho učiteľa Antona Maubertscha u grófa Erdödyho z Trenčianskych Bohuslavíc v rokoch 1768-1769.

V kostole sú ďalšie barokové bočné oltáre z r. 1696: na severnej strane oltár Ukrižovania, oltár sv. Joachima a oltár sv. Františka z Assisi, vľavo oltár Sedembolestnej Panny Márie a oltár sv. Anny.

Oltáre sú bežné typy barokovej stĺpovej architektúry, kompozícia dvojetážová vertikálna. Sú zdobené rezbárskymi ornamentami, štukové stĺpy poskytujú ilúziu mramoru, plastiky majú svetlé rúcha so zlatým lemovaním. Obrazy sú olejomaľby na plátne.

Oltár sv. Joachima, otca Panny Márie, znázorňuje na olejomaľbe kľačiaceho svätca v krajine, v nadstavci je výjav zasnúbenia Panny Márie s Jozefom, po stranách sú plastiky sv. Jána Krstiteľa a sv. Jána Evanjelistu a na vrchole plastika sv. Joachima s dieťaťom - Ježišom. Na antependiu je maľba Madony s dieťaťom - Panna Mária Pomocnica.

Oltár Ukrižovania spodobuje Pannu Máriu, sv. Jána Evanjelistu a sv. Máriu Magdalénu pod krížom. V nadstavci je Ukladanie Krista do hrobu a na vrchole plastika Víťazného Krista, po stranách sv. Mária Magdaléna a Mária Kleofášova. Na antependiu je stretnutie Panny Márie s Ježišom na Krížovej ceste.

Oltár sv. Františka z Assisi pochádza z polovice 18. storočia. Obraz Stigmatizácia svätca je dielom Andreja Zallingera, ako jediný zo spomínaných štyroch je spoľahlivo identifikovaný. Nadstavec vypĺňa symbol františkánskeho rádu - dve prekrížené predlaktia s krížom. Obraz zázračnej Trnavskej Madony z roku 1750 (1740) kostolu darovala Žofia Esterházi, matka biskupa Imricha Esterháziho.

Oltár sv. Anny predstavuje sväticu nad otvorenou knihou v záhrade. V nadstavci je sv. Anna ako vyučuje Pannu Máriu a po stranách sú plastiky sv. Kataríny Sienskej a sv. Brigity Švédskej. Na vrchole je sv. Anna s dieťaťom a na antependiu Ján Kapistránsky, významný domáci františkánsky svätec, ktorý šíril myšlienky sv. Františka v Uhorsku v 1. polovici 15. storočia.

Oltár Panny Márie je datovaný do roku 1696. Znázorňuje výjavy zo života Panny Márie: Pieta - Panna Mária smúti nad mŕtvym telom Krista na pozadí horskej krajiny, na nadstavci je Pohreb Panny Márie s plastikami starozákonných prorokov Izaiáša a Micheáša. Uprostred rímse je v kartuši erb biskupa Haška a oltár završuje plastika Nanebovzatej Panny Márie (Assumpta). Na antependiu je blahoslavený Ondrej, ako lieči muža posadnutého diablom.

Najvýznamnejšou historicko-umeleckou pamiatkou kostola je **kazateľnica**, pochádzajúca z konca 17. storočia. Je situovaná do západnej časti lode, na evanjeliovú stranu. Na poprsnici parapetu pravouhlého rečniska sú v paneloch umiestnené tabuľové obrazy znázorňujúce cirkevných otcov sv. Bonaventura, sv. Hieronyma, sv. Augustína, sv. Gregora Veľkého, Salvatora Mundi - Krista Spasiteľa, sv. Ambróza a sv. Jána Kapistránskeho. Na obklade piliera rečniska sú obrazy sv. Antona Paduánskeho a sv. Františka Serafínskeho. Na strieške je erb biskupa Haška s letopočtom 1691. Lucernu v nadstavci architektonickej konštrukcie ukončuje zlátená plastika sv. Michala archanjela. Na parapetnej doske rečniska je osadená ruka sv. Františka v mníšskej kutni, symbol rádu, s krížom s telom Kristovým.

Loď na východnej strane uzatvára na empore nad hlavným vchodom, **organ** s bohatou korunou z rokajových ornamentov, vavrínových girland, váz a mušieľ. Zhotovil ho Ján Pažický z Rajca v období prechodu ku klasicizmu.

V kostole sú dva zvony - malý zr. 1734, ktorý bol odliaty v Bratislave a veľký sv. Floriána z roku 1790, odliaty v Trnave.

(in: Beckov 1. WillLArt, Nové Mesto 2006; Silvia Paulusová, Kultúrne dedičstvo Beckova)

Andrej Zallinger (1738 Viedeň - 1805 Bratislava) bol žiakom Viedenskej akadémie a predovšetkým Franza A. Maulbertscha (1724-1796), umelca, ktorého dielom vrcholí neskorý barok v Rakúsku. Maulbertsch poznačil Zallingerovu tvorbu na celý život. Zallinger už ako 20-ročný pôsobil na Slovensku, v r. 1779 sa tu aj oženil. Prvé pracovné kontakty boli v Trenčianskych Bohuslaviciach v r. 1768-1769 na pozvanie rodiny Erdödy. Tunajšia kaplnka, významné dielo jeho učiteľa, hlboko ovplyvnila umelcovu ďalšiu tvorbu. V tom čase namaľoval štyri obrazy pre františkánsky kostol v Beckove, z ktorých s istotou môžeme identifikovať iba jeden oltárny obraz, sv. Františka z Assisi. Ťažiskom Zallingerovej tvorby sú práce v Bratislave: fresková výzdoba kaplnky Corporis Christi, freska na kupole kaplnky v paláci Aspermontovcov. Ďalšie práce: tri obrazy z františkánskeho kostola v Hlohovci - Smrť sv. Jozefa, sv. František z Assisi a sv. Anton Paduánsky; obrázok sv. Anny vyučujúcej Pannu Máriu z pauliánskeho kostola v Šamoríne; hlavný oltárny obraz vo farskom kostole v Pezinku; sv. Ladislav z hlavného oltára kaplnky Primaciálneho paláca v Bratislave (1781); sv. Anna a Panna Mária z hlavného oltára farského kostola v Šenkviciach (1783); sv. Ján Nepomucký pre farský kostol v Závadke nad Hronom (1786); sv. Mikuláš vo farskom kostole v Žakovciach na Spiši (1788); dva obrazy pre farský kostol sv. Mikuláša v Trnave - Prijímanie apoštolov a sv. Ján Nepomucký (1798); obraz sv. Jána Nepomuckého na oltári v býv. Trinitárskom kostole v Trnave; obraz sv. Gallusa v kostole sv. Gallusa v Predmieri pri Žiline (1799); oltárny obraz v kaplnke v Marianke (1801); zachoval sa obraz sv. Anny (1801, Galéria MB); obraz Narodenia Panny Márie na hlavnom oltári kostola v Zádielských Dvorníkoch pri Košiciach (1803). Je známy jediný portrét - banskoštiavnického komorného grófa Jozefa Colloreda z roku 1791.

Zallingerovo dielo za 40 rokov prešlo od prijímania vplyvov expresívne vyhroteného rokoka majstra Maulbertscha po rozplynutie sa v nastávajúcom klasicistickom cítení začiatku 19. storočia. Je príkladom dožívania maulbertschovskej tradície v našom prostredí.

(in: Anna Petrová-Pleskotová, Maliarstvo 18. storočia na Slovensku, VEDA, Bratislava 1983)

CHARITA

Charitný domov I. v Beckove sídli v kláštore františkánov, ale jeho obyvateľky patria do iného rádu. Sestry v modrom habite sú vincentky. Celým menom sa volajú **Spoločnosť Dcér kresťanskej lásky sv. Vincenta de Paul.**

Spoločnosť založili v r. 1633 vo Francúzsku sv.Vincent de Paul (1581-1660) a sv. Lujza de Marillac (1591-1660) pre službu chudobným a trpiacim akoukoľvek núdzou.

Spoločnosť pôsobí na Slovensku od r. 1861, kedy prvé sestry prišli do Nitry. Do roku 1950 takmer tisíc sestier slúžilo v nemocniciach, sirotincoch, sociálnych domovoch a školách. V pohnutých rokoch 1950-56 prišli o svoje domovy a museli pracovať na rozličných miestach a v utajení. Až po roku 1989, keď sa obnovila činnosť reholí na Slovensku mohli vincentky opäť zaujať v spoločnosti miesto, ktoré im patrilo už pred 350 rokmi.

V súčasnoti má Slovenská provincia 400 sestier, ktoré žijú v komunitách na Slovensku, v Čechách, na Ukrajine a na Sibíri. Pripomeňme si ich sídla na Slovensku: Banská Bystrica, Beckov, Belušské Slatiny, Bošany, Bratislava, Dolný Kubín, Hlohovec, Chynorany, Košice, Martin, Nitra, Nitrianske Pravno, Pezinok, Rajec, Žilina, Šaľa.

"Nestačí, že milujem Boha, ak ho nemiluje aj môj blížny."
Vincent de Paul

Do Vincentskej rodimy ešte patria:

Spolky kresťanskej lásky - (r.1617) laici pomáhajúci chudobným vo farnosti

Misijná spločnosť sv. Vincenta de Paul - (r.1625) kňazi a rehoľní bratia - služba chudobným, ľudové misie vo farnostiach a výchova duchovenstva

Združenie mariánskej mládeže - (r.1830) spoločenstvá mládeže

Spolky sv. Vncenta de Paul (r. 1832) - spoločenstvá laikov

Spiritualitou sv. Vincenta sa v dejinách Cirkvi inšpirovali aj mnohé iné rehoľné a laické spoločenstvá.

Za odbornú pomoc ďakujeme sr. Alžbete a sr. Marianne. ***(b)***

U R Á N

Koncom januára 2008 sme podpisovali petíciu STOP URÁNU.

Z ObÚ v Novom Meste nad Váhom nám postúpili príspevok do Beckovských novín, tak ako sa dohodlo na porade starostov zo dňa 10. januára 2008. Naši občania sa zapojili do podpisovania petičných hárkov - do 7. februára sme zozbierali 155 podpisov. Podpisovanie petičných harkou naďalej pokračuje na Obecnom úrade.

Uvádzame niekoľko kontaktov pre tých, čo chcejú byť informovaní: www.stopuranu.sk, www.greenpeace.sk, www.kalnica.sk

„Tak čo, bude sa •a•i•?...“

„Dúfam, že nie...!!!“ odpovedám na čoraz častejšie otázky , ktorú mi kladú obyvatelia nášho, a nielen nášho, okresu. Som rád, že problematika prípadnej ťažby uránu začína rezonovať v mysliach občanov stredného Považia. Žiaľ, musím to slovko povedať, iba u niektorých. Akosi veľmi dlho trvá, kým si naši občania uvedomia, aké následky pre náš región, by mala prípadná ťažba uránovej rudy, nehovoriac o jej spracovávaní.

Už len samotný prieskum pred cca 40-imi rokmi spôsobil rapídny úbytok vody v potokoch Selca a Kálnice, keď sa navŕtalo do 400 dier do hĺbky 150 metrov. Nehovoriac o úniku karcinogénneho radónu, ktorý cez tieto „komíny“ unikal do ovzdušia a o devastácii okolia v blízkosti vrtov, ktoré je možné vidieť ešte dnes.

A čo to ten „urán“ vlastne je?

Iba veľmi stručne pre tých, ktorí si o ňom nestihli zatiaľ prečítať. Je to tmavošedý kovový prvok, ktorý bol objavený v roku 1789. Je to najťažší prvok nachádzajúci sa v prírode. Urán je ruda, z ktorej môže byť použitá iba malá časť (z 1 kg uránu v 1 000 kg rudy sa dá vyťažiť iba 500 gramov). Podzemná ťažba znamená presunutie obrovského množstva rudy zo zeme. Vo väčšine uránových baní je percento uránového kovu veľmi nízke, len asi 0,1-1%. Každá tona obohateného uránu, ktorá sa predáva na voľnom trhu predstavuje až 40 000 ton sutiny ako radioaktívneho odpadu. Uránové bane sú často nechránené a vietor a dážď šíria smrtiaci, karcinogénny prach z ťažby ktorý kontaminuje okolitú krajinu.

Čo sa týka konkrétne Inoveckého pohoria sú údaje známe spred 40-ich rokov, kde predpokladajú výdatnosť rudy 0,06% - 0,16%, čo by znamenalo pri odhadovanom množstve

2 000 t - 6 000 t doslova milióny ton kontaminovanej hlušiny, ktorou by zaviezli všetky doliny. A aby som v tej katastrofickej vízii, ale ak sa neprebudíme i možnej, pokračoval, je totálne narušenie ekosystému. To znamená, že sa odlesnia plochy pre ťažbu, narušia sa spodné vody, ktoré dodávajú vlahu koreňom stromov, hluk, prach a vibrácie zeme vyženú z Považského Inovca všetko živé a následne nastane rádiioaktívne zamorenie priestoru a počas desiatok a stoviek rokov vzniknú poddolovaním prepadávajúce sa holokopce.

Že zbytočne straším? - nuž odporúčam návštevu lokalít, kde sa ťažila uránová ruda. A nemusí to byť iba v susednom Česku.

Pri debatách s občanmi som sa v minulom roku nezriedka stretával s názormi asi takéhoto charakteru „...no a čo, aspoň sa vytvoria pracovné miesta...“, alebo niektorí starostovia hovorili „...veď obec z toho bude profitovať, budú nám dávať peniaze na rozvoj obce...“

Nuž, ono je to inak a aj to inak je ešte inak, ako hovoril jeden múdry starý rabín.

Región stredného Považia nie je odkázaný na pár pracovných miest, ktoré by eventuálne vznikli, ak by došlo k tomu najhoršiemu. Tento región, čo sa týka pracovných miest, je už vyťažený, čo môžu potvrdiť hlavne zamestnávatelia.

A čo sa týka peňazí, ktoré by dostávali obce?

V „Rozhodnutí o určení prieskumného územia“ zo 4.júna 2007, ktoré sa týkalo Hôrky nad Váhom a Kálnice je v bode „Úhrada za prieskumné územie“ uvedené:

„držiteľ prieskumného územia je povinný platiť úhradu podľa par.23 ods. 1 geologického zákona 3 000.- Sk za každý začatý rok a za každý začatý km2, t.j. 13 km2 x 3 000.-Sk, t.j.

39 000.-Sk slovom tridsaťdeväťtisíc korún slovenských (!!!) ročne.

Podľa par.23 geologického zákona, ods.3, je 50% úhrady príjmom Environmentálneho fondu a 50% príjmom obcí, na ktorých sa prieskumné územie nachádza“ (sic !!!).

Ak by došlo k samotnej ťažbe, tak by určite tých peňazí bolo viac. Ale, pýtam sa pre koho? Obce, v katastri ktorých by sa ťažilo, by sa začali pomaly, ale isto, vyľudňovať. Veď ktože by už chcel bývať v zamorenom a totálne zdevastovanom životnom prostredí, kto by chcel, aby sa rodili postihnuté deti?

Takže pre koho by boli tie peniaze? Chcem veriť, že obyvatelia stredného Považia si uvedomia, že neexistujú peniaze, ktoré by vyvážili poškodenie zdravia ich a budúcich generácií ako aj nenapraviteľné škody na životnom prostredí tohto nášho krásneho kraja.

A kto je v pozadí tohto dehonestujúceho (pre obyvateľov Slovenska) projektu?

Sú to kanadské súkromné ťažiarske firmy, ktoré našli v predchádzajúcich volebných obdobiach na Slovensku spriaznené duše a hlavne legislatívu (viď vyššie), ktorá im veľmi, veľmi vyhovuje (o spoločnostiach bližšie na stránke www.stopuranu.sk).

Sú to kanadské spoločnosti, ktoré ich vláda donútila ísť preč z vlastného územia (legislatívou), aby nedošlo k devastácií prekrásnej kanadskej prírody.

Som osobne presvedčený, že to bola filozofia „... choďte tam, tam sa dá kúpiť každý a všetko a za lacný peniaz...tam je legislatívne prostredie pre vás veľmi vhodné...“

Ako iste už viete, za výdatnej pomoci Greenpeace, sa podarilo vyzbierať do 60 000 podpisov na petičných hárkoch „Stop uránu“ hlavne z Východného Slovenska, kde je plánovaná ťažba v Jahodnej. Táto prvá časť bola odovzdaná ministrovi životného prostredia, ktorý cez svojho štátneho tajomníka odkázal, že sa pri rozhodovaní o prípadnej ťažbe bude prihliadať k názoru občanov žijúcich v danom regióne.

Koncom minulého roka sa nám podarilo v parlamente zmariť snahu určitých podnikateľských skupín prepašovať do banského zákona ustanovenie o vecnom bremene, čo iste naši občania zachytili v masmédiách. Pokladám to za veľký úspech, avšak iba malý krôčik k tomu, aby nedošlo k devastácii našej prírody.

Som rád, že myšlienku zachovania prírody a kvality životného prostredia po určitom čase prijali za svoju už všetci starostovia Považského mikroregiónu a nielen jeho. Nie bez zaujímavosti je zistenie, že sa skôr podarilo získať na záchranu Považského Inovca samotných občanov, ako niektorých ich predstaviteľov.

Veľmi vysoko hodnotím stanovisko primátora Nového Mesta n/Váhom, ktoré povedal na poslednom MsZ v minulom roku, ako aj jednoznačne prijaté uznesenie poslancov proti akejkoľvek ťažbe, ktorá by narušila ráz Inoveckého pohoria, čo by malo nedozierny dopad na areál nielen veľmi navštevovanej Zelenej vody, ale na aktivity rozvoja turizmu vôbec.

Očakávam, že podobné uznesenia odznejú na všetkých obecných zastupiteľstvách, čím sa vytvorí určitá protiváha snahám súkromných zahraničných firiem o drancovanie nášho štátu.

K tomu je ovšem potrebné, aby občania aj Nového Mesta nad Váhom a nielen tí, ktorí v tejto lokalite majú chaty, nielen tí, ktorí navštevujú toto pohorie za účelom prechádzok po lese a zberu hríbov, ale všetci, ktorí si uvedomujú, že nebezpečný radón, karcinogénny rádioaktívny prach vznikajúci pri mletí uránovej rudy a pri vysúšaní kalových polí ohrozí generačne zdravie ľudí v okruhu desiatok ak nie stoviek kilometrov od zdroja a zdevastuje prírodu na stovky rokov.

Že zahraniční investori, ktorí tu už zainvestovali nemalé finančné zdroje a vytvorili stovky pracovných miest, budú fabriky sťahovať do lepších podmienok, že sem už nepríde ani koruna zahraničných investícií, že budú končiť zatiaľ svetoznáme kúpele Piešťany, znehodnotia sa podzemné zdroje pitnej vody od Piešťan až po Trenčín....tých negatívnych dopadov je veľmi veľa. V každom prípade si je treba uvedomiť túto hrozbu. A dá sa v tom niečo spraviť práve teraz!! Ak to nezachytíme na začiatku, tak ohrozíme nielen seba, ale hlavne budúce generácie.

Ako keby som počul:“... no, ale ako to ja môžem ovplyvniť?... ja som len radový občan...“

Ako to môžem ako radový občan ovplyvniť? - no predsa tak, že vyjadrím svoju vôľu na petičnom hárku svojim podpisom. Ak nepomôže petícia, existuje ešte inštitút referenda.

Som však presvedčený (zatiaľ), že bude postačovať petícia. Nepochybujem o tom, že súčasná vláda nedovolí devastáciu životného prostredia a neohrozí zdravie svojich občanov ťažbou uránu. Napokon, to nie je vládny záujem. To je záujem zahraničných spoločností, ktoré ,ak by sa ťažilo, tak vyťaženú rudu budú predávať na trhoch s uránom a silne pochybujem, že by Slovensku predávali za časť svetovej ceny (viď. úvahu Martina Hrica v denníku Pravda z 18.12 2007 o ťažbe uránu a zlata na Slovensku).

Aj za týmto účelom sa stretávajú starostovia nášho regiónu, aby si zjednotili postup. Naposledy bolo stretnutie v Kálnici 12.12.2007, kde sa prijal určitý postup a stanovili sa úlohy zúčastneným starostom týkajúce sa hlavne osvety a prenosu informácií medzi obyvateľov.

Napokon k tomu by svojou mierou mal prispieť i tento môj článok.

Všetky ostatné informácie, vrátane petičných hárkov, ako aj zorganizovanie aktivistov z jednotlivých obcí na získanie čo najväčšieho počtu podpisov, obdržia občania na príslušnom Obecnom úrade a u starostu.

Ing. Ján Kišš
prednosta Obvodného úradu
v Novom Meste nad Váhom

Spisovná norma v slovenčine

Norma spisovného jazyka vzniká u samotných používateľov spisovného jazyka. To značí, normu spisovného jazyka určujú, vytvárajú používatelia spisovného jazyka, utvára sa v ich reči a tu sa musí aj zisťovať. Utvorenie jazykovej normy nie je vecou jazykovedcov, oni ju nestanovujú, ale zisťujú. Úlohou jazykovedcov je normu odhaliť a vedecky ju opísať. Spisovná norma býva vo vedomí používateľov spravidla rozkolísaná, takže jazykovedci musia spolupôsobiť pri jej ustaľovaní. Pre nich je dôležitéa zároveň významné, aby skúmali jednak objektívne znaky spisovnej normy, jednak to, ako k takej norme smeruje spoločnosť používajúca spisovný jazyk (pozri Pauliny, E.: Norma spisovnej slovenčiny a zásady jej kodifikovania. Bratislava, SAV 2/ 2000). Odpoveďou na zisťovanie objektívnych znakov spisovnej normy je všeobecná rozšírenosť spisovnej normy. To predstavuje čo najobšírnejšiu, najrozsiahlejšiu demokratizáciu spisovného jazyka, jeho rozšírenie medzi najširšie vrstvy. Nevyhnutným predpokladom na splnenie tohto cieľa je vzdelanie. Demokratizácia spisovného jazyka znamená nielen rozšírenie znalosti spisovného jazyka v spoločnosti, ale aj rozšírenie takej jazykovej normy, ktorú by ľudia mali radi a považovali ju za svoju. Náš spisovný jazyk by sa nemal v svojej podstate oddeľovať od svojho ľudového základu. Opiera sa oň v hláskosloví, výslovnosti i tvarosloví. Vzďaľuje sa napríklad v slovnej zásobe, frazeológii z dôvodu, že spisovný jazyk poterbuje taký spôsob vyjadrovania, ktorý nie je v dialektoch vypracovaný. A tu si buď vytvorí jazykové prostriedky pomocou vlastných domácich slov, alebo bude preberať nové slová či vetné konštrukcie. Spisovný slovenský jazyk sa riadi najmä druhým pravidlom, zvlášť od 90-tych rokov, keď nastúpila vysoká úroveň masovokomunikačných technológií a prudký rozmach vedy.

S ohľadom na závažnosť problematiky sa nám žiada vysloviť ďalšia otázka. Čo je meradlom správnosti pri spoluutvorení normy? Mienkotvorný jazykovedec Eugen Pauliny (tamže) sa vo svojej teórii opiera o dve kritériá: zohľadniť stredoslovenský nárečový základ spisovného jazyka, zohľadniť používateľov. Pristavme sa pri prvom kritériu. Je nutné pri uzákonení spisovného slovenského jazyka brať ohľad na stredoslovenské nárečie alebo nie? Možnosti sú tu len dve. Jeden postoj zdôrazňuje stredoslovenský základ spisovnej slovenčiny, pretože takýto postoj zaručí ustálenosť spisovného jazyka a druhý názor znamená, že spisovný jazyk funguje ako samostatný jazykový útvar a hoci vznikol na báze stredoslovenského nárečia, desiatky rokov sa vyvíja samostatne. Prvý názor je starší, zastával ho i Ľudovít Štúr. Druhé tvrdenie, že samostatnosť spisovnej slovenčiny je pre jazykovú normu rozhodujúca, sa opiera o fakt, že naše hlavné mesto leží na západnom Slovensku, takže Bratislava je pre normu spisovnej slovenčiny dôležitejšia, významnejšia ako stredoslovenský nárečový podklad. Ide o problém vychádzajúci zo sociálneho a jazykového hľadiska. Sociálny problém tkvie v tom, že ťažiskom slovenského kultúrneho života už nie je Martin (ako kedysi) a používatelia spisovného slovenského jazyka nie sú len zo stredného Slovenska, ale žijú rovnomerne vo všetkých krajoch našej krajiny. Zároveň úplne vylučujeme postoj, že Bratislava je jediným kultúrnopolitickým centrom. Nespochybňujeme jej primárny význam v oblasti kultúry i politiky, no nie je to centrum jediné. Aj v iných mestách jestvujú školy, divadlá, štátna moc. Tu sa skutočne ťažko môžeme dopracovať k odpovedi na otázku, či sa stredoslovenské nárečie má vnímať ako kritérium, ako základ pri stanovení jazykovej normy. Z jazykovej stránky musíme tento problém posudzovať z pohľadu dobrej normy. Sme toho názoru, že spisovný slovenský jazyk nemôže opustiť svoj systém, ktorý je v podstate stredoslovenský. Za základ máme stredoslovenčinu, treba to akceptovať. Mali by sme byť hrdí na to, že rozprávame takým krásnym, ľubozvučným jazykom, akým je práve spisovná slovenčina. Každý z nás by si ju mal vážiť a mať rád, pretože je tak výsledkom spoločensko-politického zápasu o svoje presadenie ako úradného a vyučovacieho jazyka v 19. storočí, ako aj bádania kultúrnej a myšlienkovej činnosti mnohých pokolení, nevynímajúc z toho tú skutočnosť, že spisovná slovenčina i naďalej intenzívne mohutnie a mocnie ako jeden z prostriedkov komunikácie medzi Slovákmi.

Druhé kritérium pri utvorení normy je brať ohľad na používateľov. Je isté, že nemôžeme zisťovať normu u každého jednotlivca osobitne, teda takého, ktorý rozpráva i píše spisovnou slovenčinou. Dnešný stav slovenského jazyka je výsledkom vývoja. Odborníci v oblasti jazykovedy, pedagógovia na základných a stredných školách a užšia societa, ktorej záleží na spisovnosti a kultúre nášho jazyka, upozorňujú na nedostatky, varujú pred všednou ľahostajnosťou k spisovnej slovenčine. Možno by sa na prvý pohľad zdalo, že odpoveď na otázku, aké sú pramene spisovnosti a kde ich hľadať, je jednoduchá: predsa u kvalitných autorov, odborníkov na slovo vzatých a pod. To je však veľmi skreslené stanovisko. Iste, jazyková norma v písomnom prejave sa môže skúmať u vybraných autorov, kritikov, publicistov a v ústnom prejave sa môže zisťovať podľa našej mienky v Slovenskom národnom divadle. Tento postup nie je vždy najlepší, optimálny, pretože my nechceme, aby spisovná slovenčina, resp. norma bola záležitosťou tých, iba tých, ktorí ovládajú spisovný jazyk. Nestačí skúmať stav spisovnej slovenčiny len u majstrov slova, ale v celom rozsahu používania spisovnej slovenčiny. Je významné zvážiť, do akej miery ovládajú používatelia spisovnú slovenčinu, do akej miery zapadajú používané slová, tvary do systému spisovného jazyka.

Je viac ako pravdepodobné, keď vyslovíme tvrdenie, že všetci požívatelia spisovného jazyka neovládajú rovnako spisovný slovenský jazyk. Najmä v súčasnosti, keď sa vytvárajú (alebo už vytvorili) nové vedecké odbory otvárajúce brány poznania nových štýlov, výrazov, nových termínov. Nie každý používateľ slovenčiny tvorí a hovorí spisovne, aj keď si môže myslieť, že ovláda spisovný slovenský jazyk. Kedysi sa v rozhlase, televízii a divadlách dbalo na optimálny výber jazykových prostriedkov - z hľadiska lexiky i dodržiavania výslovnosti. Moderátori, redaktori skutočne poznali a ovládali spisovný slovenský jazyk. Dnes však musíme prijímať „majstrov slova“ v týchto zamestnaniach ako používateľov spisovnej slovenčiny s opatrnosťou. Len máloktorého hlásateľa alebo herca, teda človeka narábajúceho dennodenne so slovom, môžeme označiť za všeobecne uznávaný vzor spĺňajúci znalosti spisovného slovenského jazyka. Mnohí požívatelia robia chyby predovšetkým v tvarosloví a vo výslovnosti. Jednotlivec, ktorý tvorí „na ulice“, „od dobrých názorom“ atď., nemôže byť vhodný kandidát pre tie oblasti tvaroslovia, kde je norma neustálená. Podobne aj človek, ktorý nedodržiava vo výslovnosti napr. ľ v slovách vľavo, ľavica, ľúbezný, jednoducho nemôže byť kvalitným objektom pre skúmanie spisovnej výslovnosti. Kto neovláda takéto základné veci, nemôže byť pre normu smerodajný.

Na záver vyslovujem presvedčenie, že objektívnym prameňom poznávania reálneho stavu spisovného jazyka je jednak vedecké bádanie spojené s analýzou spisovného jazyka, jednak výsledky tejto analýzy, ktoré bývajú prijaté kodifikáciou. Tento výskum, pravdaže, môže zahŕňať ako jeden z prameňov spisovnú prax majstrov slova, kvalitných spisovateľov, no to nestačí. Musí vychádzať (snáď) z najobjektívnejšieho hľadiska, a to z používania spisovného jazyka tých, ktorí ho vedome dodržiavajú, teda aktívnych používateľov spisovného jazyka.

PhDr. Lenka Mandelíková

AKTUÁLNE PRE BIRMOVANCOV

Medzi 7 darov Ducha svätého patrí aj dar múdrosti.

DAR

A my berieme našu školu ako povinnosť, naše učenie ako povinnosť.

Necítime sa obdarovaní, ale potrestaní. A pritom nám Boh dáva niečo zo seba. Obdaroval nás niečím, čo nedal žiadnym iným tvorom pod slnkom.

Možno si kladieme otázku, prečo to urobil. Prečo Boh chce, aby sme študovali, poznávali, aby sme sa trápili v škole? Možno, že jednou z odpovedí je:

BOH CHCE, ABY SME CEZ NAŠE OBJAVY PRIŠLI AŽ K NEMU

Tak ako Darwin, ako Einstein...

Určite Boh nechce, aby sme spyšneli, aby sme si mysleli, že sme najmúdrejší, aby sme naše vedomosti využívali na škodenie ľuďom. Ale možno veľmi chce, aby sme na konci nášho bádania kľakli na kolená, poďakovali a poklonili sa pred

NAJMÚDREJŠÍM

V škole dostávame príležitosť začať naše bádanie. Neznamená to, že všetci musíme skončiť na vysokej škole. Veď Boha možno nájsť aj v kúsku dreva, v kráse prírody, v tvárach ľudí. Nezabúdajme, že medzi vzdelanosťou a múdrosťou je rozdiel. Ak chceme byť múdri, nesmieme zabudnúť na Boha - PRAMEŇ MÚDROSTI.

Myšlienky na povzbudenie pripravila

Anežka Ilavská

Dokedy...

Bola krásna farebná jeseň, tak ako po iné roky, aj teraz som si chcel nafotografovať jesenný hrad od východu. Chcel, ale nenafofil som nič, nakoľko tam môjmu oku niečo nelahodilo. Sú to pozostatky z Beckovských letných slávností - z dobíjania hradu rytiermi. Bolo by potrebné, aby tí, čo ich tam zabudli, ich po sebe aj upratali. Alebo, že by ďalšia novodobá „pamiatka“ na hrade Beckov?

Ľubomír Paulus

NODAM

● Koncom roka sme navštívili Hospic v Trenčíne, z ktorého si deti odniesli bohaté zážitky. Veríme, že stretnutie s chorobou a starobou prinesie svoje ovocie v ich ďalšom formovaní.

● Stretnutia NODAM pokračujú každú sobotu od 14.00 hod, kde deti zmysluplne využívajú voľný čas. Jednou z aktivít bolo vyrábanie malého potešenia pre druhých.

● Do pozornosti. Tento rok plánujeme detský letný tábor, ktorý sa uskutoční v dňoch 31.7 až 6.8. 2008. Ak chcete prežiť týždeň v krásnom prostredí v Kľačne, môžete sa predbežne nahlásiť na našich sobotňajších stretnutiach.

Akcia „Bufo“ alebo „Žabie taxi“

Oba názvy sú spojené so skokanmi, ropuchami a ochrancami prírody.

Žaby počas jarnej migrácie putujú z lesa k vodným plochám na rozmnožovanie. Tento spontánny jarný ťah býva hneď po zídení snehu v horách a trvá 5 až 20 dní. Najintenzívnejší býva počas nočných dažďov.

Členovia Základnej organizácie Slovenského zväzu ochrancov prírody a krajiny v Beckove sa zúčastňovali jarného ťahu žiab „Akcie Bufo“ od roku 1986. Počas štyroch rokov sme budovali odchytné zariadenia na Tureckom a preniesli sme 1360 ropúch a skokanov do jazierka pri ceste.

Od roku 2002 sme zapojení v projekte občianskeho združenia „Pre prírodu“ v Trenčíne „Žabie taxi na úseku Bodovka“. O potrebe prenosu žiab hovoria naše čísla. Počas šiestich rokov sme preniesli 12.083 žiab a zaevidovali 1423 zabitých. Najlepší rok bol 2007 s prenosom 3.584 žiab. Populácia obojživelníkov po otvorení štrkoviska na Bodovke II. narastá a, bohužiaľ, s rastúcou motorizáciou rastie i úmrtnosť žiab.

Beckovskí ochrancovia prírody dobre spolupracujú so sympatizantmi z radov školskej mládeže. Najaktívnejšou je od roku 2002 Deniska Syrůčková. Motoristi nás vídajú pobehovať v reflexných vestách popri ceste s baterkami a vedrami. Niektorí zastavia a počkajú na prenos žiab. Odplatou nám všetkým je ich šťastné kúkanie vo vode.

Nebuďte ľahostajní k našej prírode a prídite si chytiť a preniesť „svoju“ žabu!

Ing. Viliam Maslo

HUDOBNÝ KURZ V BECKOVE

SPOMIENKA NA ZAČIATKY

Dňa 19. decembra 2007 sa v klube pri parku uskutočnila, ako to už býva zvykom každý rok v čase adventu, Vianočná besiedka, ktorú pripravili žiaci hudobného kurzu. Vianoce už boli predo dvermi, nálada predvianočná, radostná, ale aj náznak nostalgie za končiacim sa rokom. Žiaci hudobného kurzu sa už dlhšiu dobu usilovne pripravovali na vystúpenie, veď bolo treba nacvičiť rôzne skladby, koledy, sonáty, piesne, básne, riekanky. Naši mladí umelci sa predviedli ako len najlepšie vedeli.

Základnou myšlienkou, piesňou, ktorá sa tiahla celým programom, bola Tichá noc - v rôznych úpravách a nástrojoch, ba sme si vypočuli aj prekrásny príbeh o vzniku Tichej noci, keď Jozef Mohr a František Gruber zložili najkrajšiu koledu na celom svete. Medzi obecenstvom sme radi uvítali rodičov a starých rodičov, členky Jednoty dôchodcov v Beckove. Všetci navzájom sme sa obohatili o kus radosti, veselosti a lásky, ktorej nebýva vždy dosť...

Na konci kalendárneho roka každý zvykne akosi bilancovať, hodnotiť predošlý rok. I ja som zalovila v mysli o niekoľko rokov späť. Bolo to ešte v časoch totality, keď sa učiteľky báli čo len nazrieť do kostola, aby neprišli o prácu, keď sa našla jedna učiteľka hudby, toho času sestra rádu Školských sestier de Notre Dame, sr. Cecília - Mária Kosecová, žiačka hudobného skladateľa Eugena Suchoňa. Združovala deti a mládež a nacvičovala piesne, spev, hru na klavíri, flaute a husliach. Nacvičovala divadlá a rôzne programy. Ten pravý čas nastal po novembri 1989, keď sa už mnohí prestali báť verejne navštevovať bohoslužby a prihlásili sa k viere. Zmenilo sa spoločenské zriadenie a vtedy sa črtalo na lepšie časy aj pre kultúru v Beckove. Bol tomu naklonený aj pán starosta Karol Pavlovič a mladá ambiciózna pracovníčka Obecného úradu pani Iveta Čechvalová. Dali priestor a možnosti pre vytvorenie Hudobného kurzu v Beckove. Sestra Cecília s veľkým nasadením už verejne mohla vyučovať hru na hudobné nástroje, spev, nacvičovať rôzne divadelné predstavenia. So svojím programom navštívila Slovenskú televíziu. S pribúdajúcimi rokmi sa začala sr. Cecília sťažovať na zrak a postupne musela absolvovať aj operácie, takže svojej milej záľube sa zo zdravotných dôvodov prestala venovať. Bolo to v roku 1991, v tom čase som študovala cirkevné oddelenie Konzervatória v Bratislave, keď sa mi dostala ponuka zastupovať počas choroby sr. Cecíliu. Tak som začala uplatňovať svoje skúsenosti z dlhoročného hrania v rímsko-katolíckom kostole ako organistka a vedúca spevokolu v Novom Meste nad Váhom a v hudobnom kurze v Beckove.

Počas mnohých rokov sme vystupovali na rôznych podujatiach. Boli to vystúpenia na Mikuláša pri rozsvietení vianočného stromčeka na námestí, Vianočné besiedky, Deň matiek, účasť na folklórnych festivaloch na Bodovke, vystúpenia v Klube dôchodcov v Beckove a v Novom Meste nad Váhom, rôzne kultúrne akcie v Kultúrnom dome v Beckove, Beckovské letné slávnosti, koncoročné besiedky HK, uvítanie detí na Obecnom úrade ... atď.

Vystúpení bolo veľa, aj žiakov sa prestriedalo nespočetné množstvo. Mnohí sú už dospelí, vydaté, ženatí, ba už majú aj svoje ratolesti. Radi spomínajú na chvíle strávené s hudbou.

I v tomto školskom roku navštevujú žiaci hudobný kurz a majú možnosť naučiť sa hrať na klavíri, organe, harmonike, flaute a gitare a učiť sa hlasovej výchove.

Som rada, že v tomto uponáhľanom svete sa nájde veľa nadšencov, ktorí prinášajú radosť do našich sŕdc lahodnými tónmi hudobných nástrojov a spevom.

Bc. Františka Chalaniová, učiteľka Hudobného kurzu v Beckove, január 2008. Zaspomínajme si spoločne na tých, ktorí u p. učiteľky začínali - bol školský rok 1991/1992 a do Hudobného kurzu v Beckove sa prihlásilo 17 detí z Beckova a okolia. Tu sú ich mená: Eva Babicová - Podhradské, Tomáš Pidík - Rakoľuby, Alena Hladká - Beckov, Miroslava Poláčková - Beckov, Marián Ivana - Rakoľuby, Anna Reháková - Beckov, Dáša Klčovská - Kálnica, Zuzana Sládeková - Beckov, Jana Krchnavá - Rakoľuby, Katarína Slobodová - Nová Ves, Lucia Kubišová - Rakoľuby, Monika Šimončicová - Beckov, Michaela Lacková - Beckov, Eva Škarková - Beckov, Katarína Pavlovičová - Beckov, Ľubica Vaculíková - Beckov, Jozef Pidík - Rakoľuby.

Rozvoj osobnosti dieťaťa v materskej škole

Moderná pedagogika poukazuje na veľký význam citovej, emocionálnej výchovy. Daniel Goleman, autor publikácie Emocionálna inteligencia hovorí, že emocionálny kvocient má pre život človeka väčší význam, ako inteligenčný kvocient: EQ > IQ

Citová výchova sa uskutočňuje prostredníctvom humanizácie vzťahu učiteľ – dieťa a veľmi významne aj umením a krásou prírody. Pri rozvíjaní citov dieťaťa sú dôležité štyri vlastnosti: empatia, kongruencia, akceptácia, humanistické hodnotenie.

Učiteľ by mal mať dostatočne vyvinutú schopnosť empatie, to znamená, mal by sa vedieť vcítiť do myslenia a prežívania dieťaťa a na základe toho pochopiť jeho konanie. Empatický vzťah učiteľa k dieťaťu je jeden z hlavných faktorov pri formovaní osobnosti dieťaťa. Empatia učiteľa sa dá rozvíjať tým, že učiteľ sleduje a analyzuje svoje konanie, city a prežívanie vo vzťahu k deťom. Stále sa zamýšľa nad tým, čo cíti dieťa, keď mu niečo hovorí, keď od neho niečo žiada.

Kongruencia znamená, aby učiteľ bol k deťom otvorený, úprimný, aby nič nepredstieral, nerobil sa iným ako je. Úprimnosť, otvorenosť, nefalšovanosť vedie k tomu, že aj deti k učiteľovi budú otvorené a úprimné. Tu neobstojí pretvárka. Učiteľ by mal mať otvorený vzťah k dieťaťu a to nielen verbálne, ale aj gestami, mimikou, teda nonverbálnou komunikáciou a celým svojim správaním.

Pedagóg by mal dokázať prijať a akceptovať každé dieťa ako najvyššiu, nepodmienečnú a nenahraditeľnú hodnotu. Zvlášť je to významné pre deti, ktoré sú na nižšej intelektuálnej úrovni, ktoré často vyrušujú, alebo si málo dôverujú. Pre ne je dôležité, aby sa dozvedeli, že im pedagógovia veria a akceptujú ich. Učiteľ by mal mať predovšetkým rád deti a až na druhom mieste by mal byť „zamilovaný" do úlohy, plánu, obsahu, ktorý chce s deťmi splniť. Vyslovenie dôvery k deťom, ktorá je spojená s primeranou náročnosťou, pôsobí na ich city aj na motiváciu k činnosti. Tu patrí aj citlivé hodnotenie detí. Dobrou cestou na zlepšenie vzťahov a na rozvoj emocionality je sebahodnotenie dieťaťa a hodnotenie detí navzájom. Ide o hodnotenie správania, ich výtvorov, vecí mimo nich. Hodnotenie sa môže týkať racionálnych, etických, estetických vecí a aj správania detí v materskej škole, doma, na ulici, na prechádzke.

V súčasnosti sa často vyskytujú rozličné poruchy citov detí, napríklad nadmerný strach, úzkosť alebo nezvládnutie citových reakcií, neurolabilita. Dieťa získava už vo svojom ranom veku emocionálne kvality, ktoré ho budú v živote sprevádzať. A preto je dôležité položiť základy kvalitného citového rozvoja osobnosti dieťaťa už v rodine a v materskej škole. Úspech v živote zaručuje rozvinutá emocionálna inteligencia spolu s vysokým inteligenčným potenciálom, pozitívnou motiváciou, prosociálnym správaním, dobrou autoreguláciou a tvorivosťou.

Motivácia je vzbudenie, udržanie a usmernenie ľudskej aktivity. Rozvoj osobnostných kvalít sa týka motivácie a aktivizácie dieťaťa. Nejde tu len o motiváciu k tomu, aby sa dieťa chcelo v budúcnosti učiť, ale aj o motiváciu k sebarozvoju, k pozitívnemu a kvalitnému životu. Uvedieme aspoň dva základné prístupy k formovaniu motivácie: motivácia činnosťou: dôležité je dobre poznať každé dieťa a individualizovať úlohy, požiadavky, nároky tak, aby boli mierne nad jeho schopnosti, pretože veľmi ľahká, alebo, naopak, veľmi ťažká úloha dieťa skôr demotivuje. Pri zadávaní úloh by mal učiteľ poznať potreby a záujmy detí, aby videli zmysel činnosti. Tiež je dôležité dať deťom možnosť vybrať si z úloh a činností, čo potom vedie k upevňovaniu samostatnosti a zodpovednosti detí za splnenie úlohy. Úlohy treba zaujímavo uviesť, využívajú sa hádanky, rébusy, dramatizácia, dramatické uvedenie úlohy, vhodné je úlohu uviesť ako problém, využívať postavičky z rozprávok, detských seriálov a pod.;

motivácia hodnotením: je potrebné, aby sa využívalo viac odmien a pochvál ako trestov. Tresty sa majú používať len výnimočne alebo sa nemajú používať vôbec. Negatívne správanie sa má ignorovať alebo sa treba opýtať dieťaťa, ako ono hodnotí svoje správanie, prípadne ostatných detí, ako sa ony dívajú na príslušné správanie. Odmena aj trest by mali byť funkčné. Funkčnosť spočíva v tom, aby sa po ich použití dosiahla pozitívna zmena správania, napríklad, aby sa dieťa viac snažilo, aby viac nerobilo nevhodné veci. Nie je funkčné vyvolávať strach a úzkosť dieťaťa ako konečný výsledok trestov. Odmena alebo trest majú nasledovať čo najrýchlejšie po výkone, majú byť spravodlivé a konkrétne. Pochvaly nemajú byť stereotypné („áno", „dobre"), je potrebné používať čo najširšiu škálu pochvál. Keď dieťa napomíname, kritizujeme, trestáme, treba to robiť tak, aby cítilo, že mu učiteľ chce pomôcť, že mu na ňom záleží. Je potrebné, aby sme dieťa pohladili, pritúlili, lebo často nemá dostatok pozitívnych emocionálnych, citových reakcií od rodičov. Treba hodnotiť podstatné veci, odstupňovať významnosť hodnotených produktov a činov. Je vhodné vytvárať situácie, v ktorých môžeme pochváliť aj také dieťa, ktoré sa často správa neprimerane alebo nevhodne. Má sa kritizovať konkrétny čin a nie celá osobnosť dieťaťa. Napríklad, nestačí povedať „si zlý", ale konkrétne povedať čo sa nám nepáči: „ruší ma, keď kričíš". Pri tradičnom prístupe sa obyčajne deti porovnávajú navzájom. Oveľa motivujúcejšie pôsobí, keď používame tzv. individuálny vzťahový rámec, to znamená, že výkon dieťaťa porovnávame s jeho výkonmi v čase. Pri výstavbe motivačného systému dieťaťa je dôležité, aby sme ho neustále aktivizovali a stimulovali k činnostiam, ktoré sú zacielené na rozvoj jednotlivých psychických funkcií a procesov. Stále náročnejšie úlohy, systematické požiadavky, ktoré sú správne zacielené na jednotlivé oblasti osobnosti dieťaťa, to je najlepší spôsob ako uskutočňovať profesionálnu výchovu.

Socializácia a komunikácia - naučiť sa žiť s ostatnými ľuďmi, vytvárať pozitívne medziľudské vzťahy, spolupracovať, komunikovať, diskutovať, zvládať kritiku, správať sa eticky – to sú základy socializácie alebo prosociálnej výchovy. Vytvárať atmosféru spolupráce pri rešpektovaní osobnosti každého dieťaťa, naučiť sa vnímať, plniť a tolerovať požiadavky ostatných členov skupiny, nepresadzovať len vlastné potreby, znižovať mieru egoizmu a agresivity. Tvoriť dobre spolupracujúce výchovné skupiny, kde deti získajú zručnosti pre svoje budúce fungovanie v efektívnych skupinách dospelých.

Už v materskej škole sa dá zistiť, či socializácia dieťaťa prebieha správne. Problém sa ukáže vtedy, keď dieťa je neustále samo, utiahnuté, nechce sa hrať s ostatnými, málo hovorí, málo sa „otvára", nespolupracuje, nezapája sa do hier. Na druhej strane sú deti, ktoré chcú byť neustále stredobodom pozornosti, ktoré sú dominantné, veľa rozprávajú, presadzujú sa, snažia sa manipulovať s ostatnými deťmi. Prejavuje sa to tým, že ostatným deťom rozkazujú, deti im „slúžia". Existuje aj skupina detí, ktoré sú nadmieru násilnícke, agresívne, snažia sa ubližovať ostatným deťom, napadajú ich, bijú, nadávajú. Učiteľ by mal poznať deti z hľadiska rozvoja ich sociálnych vzťahov a sociálneho zaradenia v skupine. Mal by v triede poznať utiahnuté deti, „hviezdy", agresívne deti, aby k nim mohol zvoliť špecifický prístup využívaním hier, ktoré rozvíjajú prosociálne správanie detí. Sociálne vzťahy sa dobre poznávajú pomocou pozorovania, ale aj pri hrách, v ktorých treba vyberať spoluhráčov, a sociometrickými postupmi. Na úpravu sociálnych vzťahov a zlepšenie komunikácie sa používa veľké množstvo hier. Za veľmi efektívne hry považujeme inscenačné hry, hry, pri ktorých je potrebná kooperácia a menej súťaživosti, hry na vzájomné poznávanie, zaujímavé pre deti sú situačné a problémové hry. V posledných rokoch sa aj na Slovensku začali široko rozpracúvať a používať dramatické hry, najmä v podobe tvorivej dramatiky.

Autoregulácia a výchova k hodnotám (axiologizácia osobnosti) - sebapoznávanie, sebahodnotenie, sebavedomie a z toho vyplývajúce sebaovládanie, a najmä pozitívna, vnútorná disciplína. V posledných rokoch sa už v materskej škole vyzdvihuje výchova, ktorá smeruje k pozitívnej disciplíne, pretože bez určitého sebaovládania detí, bez dodržiavania režimu, poriadku a postupov činností ťažko hovoriť o cieľavedomosti a systematickosti výchovnej práce. Axiologizácia vyjadruje poznávanie a ovplyvňovanie toho, čo dieťa má rado, čomu dáva prednosť a naopak, čo nemá rado a čomu sa vyhýba. Tento proces by nemal ostať nepovšimnutý. Učiteľ by mal dieťa poznať a teda vedieť, čo preferuje a čo nie. Na základe poznania by ho mal ovplyvňovať tak, aby si obľúbilo hodnoty, ktoré sú cenné, všeľudské, pozitívne. Tomuto procesu hovoríme tiež rozvíjanie hodnotovej orientácie detí alebo výchova k hodnotám. Deti musia dostať príležitosť, aby dokázali identifikovať svoje pocity, city, nálady a vedeli ich aj ovládať. V rozličných situáciách treba deťom poskytnúť spätnú väzbu, ktorá im umožní získať pozitívny, ale súčasne aj reálny sebaobraz.

Úlohou je naučiť deti orientovať sa v hodnotách, vedieť ich posudzovať, správne voliť, správať sa a žiť podľa progresívnych hodnôt. Hodnotenie sa môže týkať troch základných skutočností:

·hodnotenie kognitívne - správnosť alebo nesprávnosť riešenia úlohy, napríklad príkladu z počtov;

·hodnotenie estetické – ide o vyjadrenie, či je niečo pekné, alebo škaredé;

·hodnotenie etické – ide o rozlíšenie dobra a zla, napríklad hodnotenie správania detí na vychádzke, v kine, vystihnutie konania dobra a zla v rozprávkach a podobne.

Pri rozvíjaní tejto funkcie nesmieme zabúdať na rozvíjanie pozitívneho vzťahu k poznaniu, dobru, kráse, ku kráse prírody, umenia, k dobrým medziľudským vzťahom. Predpokladom na rozvoj hodnotenia, hodnotiaceho myslenia a vyslovovania súdov je naučiť deti tvoriť kritériá hodnotenia. Časť tejto funkcie súvisí s rozvojom hodnotiaceho myslenia, hodnotiace myslenie sa však sústreďuje len na rozumovú stránku, kým autoregulácia sa týka štýlu života.

Doc. PhDr. Milota Zelinová, PhD

Autorka tohto príspevku je učiteľkou na Pedagogickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave. A čo má spoločné s Beckovom? Môžeme spomenúť pár drobností: pred takmer 30-timi rokmi bola v Beckove aj s manželom, prof. Mironom Zelinom, na oneskorenej svadobnej ceste. Prichýlil ich miestny hotel. Pani Zelinová má susedov, ktorí pochádzajú z Beckova, kamaráti sa s Beckovčankou a jedna z jej žiačok učí na našej ZŠ. (b)

PRED A ZA BECKOVSKOU BRÁNOU

ZA HRSŤ SPOMIENOK

Od Svetozára Hurbana Vajanského som už kedysi prebral krásne prirovnanie hradu so sediacim starcom tým, že Beckovské bralo s ruinami hradu som nazval tiež ako sediaceho starca strážiaceho Beckovskú bránu (zemepisné zúženie Považia medzi Tureckým vrchom a beckovským hradným bralom) ktorou sa dnes už skrotený Váh vlieva do severnej časti Podunajskej nížiny. Autor výroku to však vo svojej pôvodine venoval Turčianskym hradom. Ak by sme mu v tom období navrhli pripojiť k nim i Beckov, najmä ako otcovo rodisko, tak by sme sa na rozšírení tohto prirovnania iste rýchlo dohodli. A možno sa budem ešte opakovať, sám Vojtech Zamarovský pri akýchsi oslavách v Beckove asi pred desiatimi rokmi, pred mojou rodinou vo dvore múzea na seba vyzradil, že by mal prianie prežiť zbytok svojho života v Beckove, vzhľadom na jeho prebohatú históriu. Žiaľ, nestalo sa tak, no kompliment tejto osobnosti však ostal natrvalo v našej spoločnej pamäti!

Špirála času mocne poznačila blízke okolie. Zdá sa, že ľudské aktivity stále sa zrýchľujú, počúvame o vybudovaní aqua parku na termálnu vodu, o ťažbe uránu v blízkom Inovci... Blaho či prekliatie? Asi ako všetko, do čoho vstúpi človek so svojim „rozumom" - palica o dvoch koncoch. Príroda má iba jeden a trvalý zákon - zákon prežitia!

I takéto myšlienky sa mi núkajú. Ja však, ako som predoslal, chcel by som konkrétne zalistovať vo svojej pamäti. V našom byte mi občasne padne zrak na Ondrejovičovský erb. Premietnu sa mi obrazy z histórie týchto zemanov, ktorú som študoval, o ktorej som písal a z ktorých vo mne stále ešte prúdi krv, hoci už dosť zriedená.

Môj starý otec bol Ondrej Rumánek (1869 - 1915), pochádzal z Lazov pod Makytou a bol železničný traťmajster v hornotrenčianskom regióne. Asi slúžil dobre, keď na ktorejsi dobovej podobizni na železničiarskej uniforme má pripätú akúsi pamätnú medailu C. k. monarchie (bližšie sa nedala indentifikovať). Kdesi som sa dočítal, že v miestnej zemepisnej oblasti toto priezvisko mohlo byť prevzaté z ľudového pomenovania liečivej bylinky rumanček, ktorá tu má totožnú podobu s priezviskom. Stará matka, Juliana, rod. Ondrejovičová (1872 - 1951), pochádzala zo zemianského rodu Ondrejovičovcov z Beckova. Ako zaujímavosť uvádzam, že v tomto rode v niekoľko posledných generáciách prejavuje sa vrodený talent pre krásno, čo sa prejavilo o. i. na výsledkoch práce priemyselného výtvarníka Jána Ondrejoviča, ktorému sme zorganizovali odhalenie pamätnej tabule v Beckove v r. 2001, za čo patrí vďaka i vtedajšiemu predsedovi miestneho odboru Matice slovenskej, p. Štefanovi Ježkovi. Môžem pripojiť i príklad dcéry J. Ondrejoviča, výtvarníčky Janky Ondrejovičovej - Soukeníkovej, či fotografie jej brata, svetobežníka Petra Ondrejoviča, ktoré sú na vysokej, nadčasovej profesionálnej úrovni.

Pokiaľ si pamätám, stará matka ako vdova žila vo vlastnom dome s rozsiahlou záhradou pri „strekáči". Dnes je poblíž postavená pekáreň a dom je obývaný ako chalupa ďalšou generáciou rodu. Manželia Ondrej a Juliana odchovali sedem detí (tri dievčatá, štyria chlapci), ôsmy Ondrej odumrel ako kojenec. Stará matka mala sa čo obracať. Keď ovdovela, najmladšiemu boli dva a najstaršiemu (môjmu otcovi) bolo trinásť rokov. S odstupom času ohodnocujem i to, že každému synovi, ako budúcemu živiteľovi rodiny, umožnila získať remeslo, čím neboli odkázaní na neistý osud uviazania sa k poľnohospodárskej pôde ako nekvalifikovaná pracovná sila. Dvaja najmladší z nich dosiahli na svoje podmienky pozoruhodné výsledky, hlavne strýko Karol, dnešným pohľadom bol v tom čase manažérom vtedajšieho slovenského nábytkárskeho priemyslu! Môj otec Gustáv, súdiac zo zpätného pohľadu pri písaní týchto riadkov, mal vrodené humanistické vlohy. Túžil vzdelať sa na gynmáziu, čo mu neumožnili rodinné pomery. Celoživotne sa v rámci svojich možností odborne vzdelával, udržiaval si maďarský jazyk, ktorému sa naučil pri učení sa remesla v Budapešti a hlavne, keď pracoval v Kolíne ako tovariš (1925 - 1927) v pamätiach píše: „Tu som sa zoznámil s esperantom, táto ušľachtilá záľuba - filozofia, ma celoživotne opantala!" Všetci súrodenci vedno, isto i preto, že boli vychovaní v chudobe a v skromnosti, lpeli na svojom domove a milovali svoju matku. Využívali akúkoľvek príležitosť k vzájomnému stretávaniu.

Za takejto rodinnej konštelácie som vyrastal v Novom Meste nad Váhom. Pochopiteľne, vo voľnom čase sme často navštevovali Beckov. Otec občas navštevoval i svojho ujca, Štefana Ondrejoviča s rodinou (deda Petra Ondrejoviča), ktorému, dodnes neviem poriadne prečo, vravieval Náglovský. Zo začiatku chodievali sme pešo cez romantickú sihoť s nezabudnuteľnými zákutiami, neskôr na bicykli po hrádzi, inokedy zasa cestou medzi alejou čerešní ponad Zelenú vodu, slepé rameno Váhu, ktorá tu každoročne zostávala po jarných záplavách doslova ako oáza vzácneho súžitia vody, vodných rastlín a vodného vtáctva. Často sme sa zastavovali v hostinci v Rakoľuboch, u p. Bezáka na „krachlu". Na cestovanie sme občas využívali služby autobusu. Pamätám si, že raz sme pre cestu späť prebrodili Váh a cestovali sme vlakom z Trenčianskych Bohuslavíc. Začiatok premeny priľahlého územia do dnešnej podoby Zelenej vody naštartovala veľkoťažba štrkopieskov pre budovanie Ostravska. Zo začiatku tejto činnosti boli vodou zaliate plytké bágroviská v zime vyhľadávanou plochou na korčuľovanie, čo prevažne mládež intenzívne využívala.

I po smrti starej matky a po dvoch rokoch od smrti môjho otca, občasne som do Beckova „zablúdil". Boli príležitosti, ako zabíjačka, pre mňa to bola premiéra. I meno mäsiara sa mi vynára v pamäti - pán Školár. Písal som už o tom, ako som robil v Beckove na JRD mlatbu, či ako som hral v dychovke novomestskej Palmy na trúbke pri ich dožinkoch. Bola to azda akási pupočná šnúra, ktorá ma občasne v následných rokoch viedla a dodnes vodí do rodiska mojich predkov po meči. Profesne som spolupracoval i s Jankom Ondrejovičom na projekte zušľachtenia tvaru prístroja pre oživovanie srdca vyrábaného Chiranou Stará Turá pod označením Chirapulz. Škoda, že sa všetko neudialo podľa našich očakávaní. Ešte i dnes mám v Beckove blízkych príbuzných, s ktorými je mne a našej rodine dobre.

Ing. Gustáv Rumánek

Srdečné blaho•elanie

Významného životného jubilea, 70-tich rokov, sa dožil náš dopisovateľ a „trochu aj Beckovan" pán **Ing. Gustáv Rumánek**. Pán Rumánek je i čerstvý držiteľ ocenenia Významná osobnosť Podjavoriny. Ocenenie je v správnych rukách, o čom svedčí aj skutočnosť, že je autorom vyše 20 patentových vynálezov a chráneného vzoru. I na dôchodku neoddychuje a píše. Je autorom dvoch básnických zbierok. Pravidelne prispieva do Staroturanského spravodaja a iných periodík. Pod heslom Rumánek Gustáv, Ing. je zavedený do encyklopédie Who is Who v SR. K tomuto jubileu mu želáme do ďalších rokov veľa zdravia a pohody a pre nás čitateľov veľa článkov z jeho pera.

L. Paulus za RR BN

Spoločenská kronika

január - február 2008

NARODILI SA

Dominika Švecová, Viktória Švecová

NAŠI JUBILANTI

50 rokov - Peter Rau, Kristína Hladká, Mária Pavlovičová
55 rokov - Vladimír Šimončic, Emília Majzelová
60 rokov - Jozef Štefánik, Ivan Vazovan, Daniela Šimková, Margita Šrámková, Mária Tekulová
65 rokov - Jaroslav Švehla, Rudolf Šimko, Anna Bánovská
70 rokov - Štefan Barinec, Jozef Lacko, Stanislav Kadlečík, Elena Londáková
75 rokov - Ján Šutovský, Pavlína Ondrejovičová

ROZLÚČILI SME SA

Ján Tekula, Pavol Filáček, Ján Uhrina

SPOMIENKA

„Smrť je len nenávratno,
iba zabudnutie je koniec života."
Odišiel cestou, ktorou ide každý sám,
len brána spomienok ostala dokorán.
Dňa 24. januára 2008 uplynuli dva roky, čo nás navždy opustil náš manžel, otec a starý otec
Ján BLATNICKÝ.

S úctou spomínajú manželka, dcéra a synovia s rodinami

SPOMIENKA NA MILANA VISELKU

Vyzerá to zvláštne, ale včera cestou domov z práce som si zrazu len-tak spomenula na Milana Viselku. Niečo mi našepkávalo, že je tomu rok, čo sme ho odprevadili na poslednej ceste. A dnes som sa stretla zase „náhodou" s jeho drahou sestrou a opatrovateľkou, s Eleonórou Masarikovou. Už sa usmieva, už lekár čas vysušil slzy a prázdne miesto v srdci zaplnili veci života, ktorý prežíva tu a teraz. Ponúkla mi fotografie, ktoré boli u brata odložené na povale. Staré fotky, ktoré zachytili okamihy zo života obce tak, ako to videl ich otec, nebohý Ľudovít Viselka. Spomenula bez trpkosti aj veci nie celkom patriace do jej sveta nezištnej pomoci a súhlasila, že toto naše stretnutie by mohlo podnietiť spomienku na brata, ktorú by sme mohli dať aj na stránky obecných novín.

Milan Viselka sa narodil 25. marca 1943 v Poprade a zomrel doma v Beckove 15. februára 2007 dopoludnia.

K nemu sa viaže aj zopár mojich spomienok, ktoré sa radia k tým, ktoré dávajú človeku v ťažkých chvíľach jeho vlastného života sily na zajtra. Nič zvláštne, len obyčajná návšteva sociálnej pracovníčky u invalidného občana. Dvere otvorené, domáci pán víta každého návštevníka. Pokojne rozpráva o svojom postihnutí, nikoho neviní, nemá nepriateľa v lekároch, rodine... Je vďačný - a nielen ja viem, čo to znamená v prípade tak ťažko skúšaného človeka. Nezatrpkol, nestratil radosť zo života, chuť spoznávať nové veci. On, telesne nemohúci, mal rozhľad ako málokto. Našiel si cestičky, ako nestratiť kontakt so svetom, ako byť súčasťou dnešnej civilizácie. Stále sa učil a učil aj iných, napríklad aj malého synovca zvládnuť počítač. Zanechal v srdciach blízkych tie najlepšie spomienky. Už si „nepripijeme" likérovými bonbónmi ako kedysi, keď som sa k nemu pozvala na návštevu a so sestrou Elenkou sme vymýšľali, ako si osladiť chvíľu ... Ale pozvať ho k sebe na „návštevu" môžeme kedykoľvek. Tak, ako to robí jeho najbližšia rodina a teraz aj my.

(b)

Obecná knižnica informuje

Obecná knižnica v Beckove je otvorená v dňoch:
- pondelok od 13,00 do 15,30 hod.
- v stredu od 13,00 do 17,00 hod.

Členský príspevok na rok 2008 :
- pre deti , študentov a dôchodcov 30,-Sk,
- pre dospelých 50,-Sk

Doba na vypožičanie titulov je 1 mesiac. Chceli by sme upozorniť našich čitateľov, rodičov detí, ktoré sú členmi obecnej knižnice, aby dbali na vrátenie kníh do tohto termínu. Na knihy často čakajú ďalší čitatelia.

Nové tituly v našej knižnici:
Oľga Hlaváčová - Rytieri
Wolfgang Hohlbein - Vládcovia morských hlbín
Thomas Brezina - Klub záhad - Pomsta grófa Gundolfa
Thomas Brezina - Klub záhad - Noc chodiacich múmií
Katarína Gillerová - Neodchádzaj
Július Satinský - Listy z onoho sveta
Petra Nagyová - Džerengová - Nepýtaj sa, kde som
Thomas Harrison - Hannibal - zrodenie zla
Danielle Steelová - Sestry
John Grisham - Nevinný
Raymond Khoury - Svätyňa
Tess Gerritsenová - Posledný svedok
Tess Gerritsenová - Mefistov klub
Mária Hamzová - Šepkanie osudu
Táňa Keleová - Vasiková - Dúhový most
Marcia Willetová - Rodinné sídlo
Joy Fieldingová - Cesta šialenej rieky
Javier Siera - Tajomné posolstvo
Ed McBain - Pomsta
Tamara McKinley - Čas snov
Kate Mossová - Labyrint
a ďalšie ...

Za všetky knihy by som Vám chcela odporučiť dva z týchto nových titulov:

Thomas Harrison - román **HANNIBAL** - zrodenie zla je chronologicky prvou knihou kultovej série o Hannibalovi Lecterovi. Dej je umiestnený do Litvy v roku 1941. Hannibal Lecter musí so svojou rodinou opustiť staré rodinné sídlo a ukryť sa pred hitlerovskými vojskami v lese. Pri bombardovaní horárne, v ktorej sa ukryli, zomrú všetci dospelí. Nažive zostane len Hannibal a jeho sestrička Mischa, ktorých zajmú miestni banditi. V drsných podmienkach trpia zimou a hladom. Hannibal prežije, no jeho sestra Mischa padne za obeť hladným banditom. Tu niekde sa začne odvíjať príbeh vraha. Po skončení vojny nájde Hannibala jeho strýko, slávny maliar, v sovietskom sirotinci. Vezme ho do Francúzka, kde mu venuje náležitú pozornosť - jeho výchove, vzdelaniu. Stane sa najmladším človekom, ktorému sa podarí dostať na lekársku fakultu. Zázračné dieťa, ktoré krásne maľuje a obdivuje japonskú poéziu, však zo všetkého najviac túži po jednom. Po pomste za svoju sestričku Mischu.

Kate Mossová - **LABYRINT**. Dej tohto románu sa odohráva súčasne v minulosti i v prítomnosti. Rok 1209 - šestnásťročné dievča dostane od svojho otca zvláštnu knihu. Hovorí sa v nej o tajomstve grálu. Hoci Alais nerozumie čudesným slovám a znakom, ktoré v nej vidí, vie, že knihu musí chrániť aj za cenu svojho života ... Rok 2005 - Alice Tannerová pri vykopávkach v pohorí neďaleko juhofrancúzskeho mesta Carcassone objaví dve záhadné kostry. V hrobke, kde doteraz ležali, sa jej zmocní pocit, že ju prenasleduje zlo. Keď Alice zistí, že svojím objavom dala do pohybu hrozivý sled udalostí, je už neskoro. Jej osud je od začiatku neoddeliteľne spätý s osudom záhadných katarov.

A. Benková

SPOMIENKY, SPOMIENKY NAŠE...

O spomienkach sa už toho veľa nahovorilo i napísalo a aj každý z nás už o nich niečo vie. Veď kto si občas rád nezaspomína. Vraví sa síce, že spomínanie sa týka iba tých skôr narodených, tých starších, ktorí vraj žijú iba zo spomienok. Takáto vzťahová súvislosť spomínania a stárnutia pramení zrejme zo zmien organizmu i psychiky starnúceho človeka, prejavujúcich sa v jeho správaní.

Bližšie ich hádam ani nie je potrebné názorne demonštrovať. Ale hneď úvodom našej úvahy o spomienkach a spomínaní treba povedať, že takto charakterizovaný vzťah medzi spomienkami a starobou je akousi polopravdou, lebo mnohí starší spomíname viac a častejšie len preto, že si toho, ako sa vraví, viac pamätáme, lebo sme toho, na čo sa dá a oplatí spomínať, už prežili vzhľadom na dĺžku nášho veku viac, ako tí mladí. Ale, ak máme byť úprimní, musíme si i my skôr narodení priznať, že tie už spomenuté prejavy zmien v našom organizme i psychike (ja to nazývam „tie naše senilné handikapy“, na ktoré si musíme zvykať), sú tiež jednou z príčin motivujúcich nás k spomienkam, k spomínaniu si na to, čo žiaľ, už dnes fyzicky nedokážeme, ale čo sme ešte pred nedávnom hravo zvládli, či už sekerou, kladivom alebo lopatou v ruke. Vtipne, ale snáď i melancholicky o tom spieva jeden z našich starších, ale stále populárny český spevák Pavel Bobek v piesni „Lásko, mně ubýva sil ...“. Nuž, ale nielen úbytok síl nás častokrát v spomienkach vracia do našej mladosti. Mohli by sme uviesť celú škálu motivačných zdrojov či už z obdobia detstva, dospievania i našej dospelosti tak z oblasti pozitívnych ako i negatívnych zážitkov. Veď spomienky na to krásne a príjemné, čo sme v živote prežili, sú aj zdrojom pozitívneho myslenia, ktoré je tak prepotrebné v situáciách, keď sa človek dostáva do stavu beznádeje, strachu, úzkosti, depresií, či do stavu straty záujmu o akúkoľvek aktivitu, dokonca k strate záujmu o ďalší život. K pozitívnemu mysleniu prispieva spomienka na akýkoľvek úspešný čin či zážitok z dobre vykonanej práce, dosiahnutia vytýčených cieľov, či spomienka na krásne chvíle blaženosti, prežívané v náručí milovanej osoby.

Spomienky na nepríjemné zážitky z prežitého utrpenia, bolestí, strachu či úzkosti sa človek snaží vytesniť zo svojho vedomia i pamäti, zabudnúť na ne. Ale pokiaľ ide o pamäť, najviac starostí nám v živote ako negatívny jav robí zabúdanie. Veď celý život sa učíme preto, aby sme si vytvorili svojimi vedomosťami podmienky pre svoj úspešný život. Ale pokiaľ ide o zabúdanie v situáciách, v ktorých by sme si priali vyrovnať sa s negatívnym zážitkom, napr. pri strate blízkej, milovanej osoby, tento negatívny zážitok sa z našej pamäti vytráca iba časom, postupne. V takýchto situáciách pamäť (neustále sa vracajúca k situácii osudného negatívneho zážitku) hodnotíme odlišne. Vedeli by sme si predstaviť život po nejakom tragickom zážitku bez zabúdania? Nemyslíme tým, samozrejme, na zabudnutie napríklad tragicky usmrtenej milovanej blízkej osoby, ale na postupné zabúdanie, na stav prežívania žiaľu, úzkosti a beznádeje pri tejto tragickej udalosti.

Už v úvode sme naznačili a uviedli, že spomínanie nie je iba výsadou starších. Aj mladí si radi zaspomínajú, i keď u nás starších existujú okrem tých „ubúdajúcich síl“ i ďalšie „senilné handikapy“. Je to predovšetkým už spomenutá pamäť. I keď sme už otázkam pamäti a učenia venovali svoju pozornosť i v minulosti, spomenieme aspoň niektoré základné informácie o nej, ako že ľudská pamäť je psychický proces, ktorý tvoria tri fázy vštepenie, podržanie a vybavenie z pamäti (reprodukcia a znovupoznanie). Niečo o nej si ozrejmíme na procese učenia, ktoré je buď zámerné (úmyselné) alebo nezámerné (neúmyselné či mimovoľné). Väčšinu z toho, čo sme sa v živote naučili, zapamätali sme si v detskom i v dospelom veku, nezámerne, neúmyselne. Ak budeme napríklad cestovať vlakom či autobusom, po určitom čase sa naučíme (vštepíme si do pamäti) veľa z toho, čo cestou vnímame (názvy staníc, obcí, ulíc, obchodov a pod). Bez toho, že by sme vyvinuli nejaké úsilie naučiť sa to. Teda naučíme sa to (zapamätáme si to) mimovoľne, nezámerne.

A teraz sa vráťme k spomínaniu a k spomienkam na prežité udalosti, ktoré sa k nám vracajú po týždni, mesiaci, ba i po rokoch. Spomíname si na niečo, čo sme sa zámerne nikdy neučili, ale vieme to. Ostalo to v našej pamäti. Avšak, obraz v minulosti nami vnímaného, prežitého, ktorý sa nám vynára v spomienkach, je niekedy dosť odlišný od objektívnej reality, lebo je ovplyvnený medzi iným i tzv. výberovosťou nášho vnímania, ktorá spôsobuje, že obraz reprodukovaný v našej predstave, obsahuje iba to, čo nás v nami vnímanej skutočnosti prednostne zaujalo, čiže je taký, ako sa javil mne, pričom iným osobám sa mohol javiť úplne odlišne. Táto psychologická zákonitosť spočíva v tom, že ľudské vnímanie je ovplyvnené charakteristikami osobnosti človeka, jeho intelektom, neuropsychickým založením, osobnostnými vlastnosťami, ale i životnou skúsenosťou a vonkajšími vplyvmi pô-

sobiaceho prostredia. Výberovosť vnímania môžeme dokázať jednoduchým pokusom tak, že na určitú dobu pokusným osobám ukážeme nejaký obraz či fotografiu, napr. predstavujúcu rušnú križovatku mesta. Po krátkej expozícii obrazu či fotografie individuálne požiadame každého v neprítomnosti ostatných pokusných osôb, aby povedal, čo na exponovanej predlohe (obraze či fotografii) videl. Presvedčíme sa o tom,že i keď každý zo zúčastnených uviedol niečo z toho, čo na predlohe skutočne bolo, nakoľko expozícia bola pomerne dlhá, stihol si zapamätať iba to, čo ho najviac (v súlade s charakteristikami jeho osobnosti) zaujalo. Napr. šofér si zapamätal sanitku a typy stojacich áut, semafora a pod.. Malý chlapec si zapamätal hračky a vezúce sa deti v autobuse a pod.

Nuž, ale vrátiac sa ešte k pamäti a zabúdaniu, chceme zdôrazniť, že všetky akty fáz pamäti sa uskutočňujú čo do hĺbky, presnosti a stálosti, podľa nášho vzťahu k prežitej udalosti, k veciam a zúčastneným osobám.

Naše spomienky na to, čo sme prežili a vštepili si do pamäti, sa z nej vynárajú buď spontánne alebo sa nám vynárajú pri našich vnemoch, asociačnými spojmi s minulosťou alebo si ich vybavujeme zámerným úsilím pripomenúť si minulosť, v minulosti prežívané udalosti.

Prípadne ide o spontánne vybavenie si spomienky akosi úplne náhodne, bez toho, že by sme si uvedomili, prečo sme si na niečo spomenuli, „zaspomínali si“. Náhodne sa nám vybaví spomienka napr. aj vo sne, v ktorom môže byť spomienka aj nevedome upravená tak, že nezodpovedá objektívnej realite nami v minulosti prežitej udalosti, ide iba o sen, v ktorom môže ísť o realizáciu nesplnených túžob alebo iných potlačených snáh, ktoré sme v živote nedokázali uskutočniť a pod. V prípade asociačných spojení ide o psychologické zákonitosti, známe predstavy sa nám asociujú podľa tzv. asociačných zákonov. Tak napr. podľa zákona „dotyku v čase“ sa dva dojmy, ktoré boli vo vedomí súčasne, majú tendenciu navzájom sa vybavovať. Napr. predvčerom večer, keď zvonili zvony, začul som škripot brzdiaceho auta a náraz. Alebo napr. podľa zákona „dotyku v priestore“ dva dojmy vzťahujúce sa na to isté miesto, vzájomne sa vyvolávajú. Napr. keď som nedávno išiel pod Lašidom, pri obrázku som stretol priateľa Jožа. Keď som o nejaký čas išiel opäť popri tomto obrázku, hneď sa mi vybavila spomienka na priateľa Jožа. Aristotelove pôvodne štyri asociačné zákony prešli časom ďalšími rozšíreniami, ale i ich redukciou.

Podnety k spomienkam a k spomínaniu, a to nie iba na tú našu, tu v Beckove prežitú minulosť, ale i na minulosť dávnejšiu, históriu Beckovského hradu i „podhradia“, či krásneho prírodného okolia, nachádzame aj v príspevkoch, uverejnených v našich Beckovských novinách. Neviem, či je ich dosť, či málo, ale čitateľské ohlasy potvrdzujú, že je o ne záujem, i keď sa domnievam, že v súčasnosti je pestrosť oblastí obsahového zamerania článkov i stabilizovaných rubrík pomerne vyvážená. Pokiaľ ide o spomienky na minulosť a ich význam na prežívanie súčasnosti, chcel by som spomenúť jeden nie tak dávno uverejnený príspevok pani Margity Bubeníkovej, ktorý je nielen konštatovaním uskutočnenej udalosti, popis zájazdu beckovskej Jednoty dôchodcov na Moravu pod názvom Výlet, ale je zároveň spomienkou na prežitú udalosť, zanechajúcu v nás hlboký zážitok, najmä z návštevy koryčanského kostolíka, v ktorom je socha Madony, pochádzajúca z Beckovského hradu. Tu sme mali možnosť nielen vidieť Madonu, ale v prednáške sa dozvedieť o histórii jej vzniku, o jej inštalácii na našom hrade Stiborom, o jej osudoch až po premiestnenie do Koryčan. Spomínaný výlet po odchode z Koryčan pokračoval v návšteve ZOO Lešná a tiež aj Luhačovických kúpeľov, spojený s ochutnaním Vincentky a ešte ďalšími zastávkami (bližšie viď v Beckovských novinách č.3 z roku 2007). Na tomto príspevku možno demonštrovať význam zájazdu tak spomínaním histórie, ako i z hľadiska umeleckého i estetického zážitku, ovplyvneného aj pôsobením krásneho prírodného prostredia, umocneného aj prítomnosťou živočíšnej ríše v ZOO. Zážitok, na ktorý budeme všetci zúčastnení radi spomínať. Kuriozitou tohto výletu beckovských dôchodcov bolo to, že sa všetky zájazdové návštevy a aktivity uskutočnili vďaka perfektnému organizačnému zabezpečeniu k spokojnosti všetkých zúčastnených, za čo patrí vďaka organizátorke zájazdu, predsedníčke našej Jednoty, p. Bubeníkovej.

Keď sme sa už pozastavili pri Beckovských novinách a príspevku, týkajúceho sa našej histórie, vynorili sa mi spomienky na nie tak dávnu minulosť, na moje zážitky z obdobia vojnových rokov i priebehu frontu druhej svetovej vojny, ktoré som prežíval tu, v Beckove. Teda na obdobie môjho detstva a školských rokov. Preto aj moje vnímanie skutočnosti, ako aj spomienky na toto obdobie života, sú poznačené charakteristikami mojej mladosti, môjho detstva, či dospievania. Rád si pripomínam tieto roky aj čítaním príspevkov, dnes už nebohých beckovských rodákov, ako boli napr. Milan Ježko, či zážitky Karola Bôrika, ale samozrejme aj tých ďalších (nie je ich veľa), ktorých mená všetci dobre poznáme, lebo ich príspevky nachádzame takmer vo všetkých číslach Beckovských novín. S odstupom času si uvedomujeme, v čom sa Beckov za posledné desaťročia od vojnových a povojnových rokov zmenil, v čom sa tu zmenili podmienky pre život Beckovčanov. Vyrástlo tu veľa pekných domov, vznikli nové ulice, vybudovala sa moderná škola s telocvičňou, materská škola, budova kultúrneho domu spolu s obecným úradom i s hasičskou zbrojnicou, obecný vodovod, uskutočnila sa plynofikácia obce a veľa ďalších aktivít. Preto už nemienim ďalej vyratúvať, čo všetko sa tu vytvorilo pre skvalitnenie podmienok života obyvateľstva nielen po stránke materiálnej, ale i kultúrnej, sociálnej, športovej atď. Podobným vývojom prešli samozrejme i okolité obce regiónu.

Ale v niečom, čo sa netýka iba Beckova, ale i mnohých ďalších obcí a miest, nevynímajúc ani hlavné mesto Bratislavu, je niekedy nie dosť ohľaduplný prístup k našim pamätihodnostiam, najmä k starším, či viac poškodeným stavbám a budovám. I keď nemožno povedať, že by sa u nás, v Beckove, v tomto smere už veľa prospešného nevykonalo (viď archeologický výskum a rekonštrukciu Beckovského hradu, príprava ďalšej rekonštrukcie, vydanie prvého dielu monografie o Beckove a príprava vydania ďalšieho dielu a iné). I keď Beckov v podstate kráča s duchom doby a ja si neosobujem právo hodnotiť prípadné negatíva jeho vývoja za posledné desiatky rokov, pri spomienkach na jeho minulosť nám tu občas kadečo chýba, respektíve sa vytráca. Mnohé z toho je pochopiteľné, veď sme za toto obdobie prešli viacerými politickými zriadeniami. Ja by som si dovolil uviesť niektoré skutočnosti vývoja obce bez toho, že by som ich vždy prirovnával k vývoju okolitých obcí. To by som nechal na porovnanie čitateľskej verejnosti.

Čo teda v Beckove bolo už pred päťdesiatymi-šesťdesiatymi rokmi? Počas vojnových rokov bol Beckov sídlom notárskeho úradu (sídlo štátnej správy). V tomto období tu bola i žandárska stanica, neskôr to bolo SNB (sídlo okrsku). Od dôb prvej republiky bolo v Beckove sídlo lekára. Neskôr to bolo zdravotné stredisko. Predovšetkým však treba povedať to, že Beckov bol veľkej časti regiónu kultúrno-spoločenským a hospodársko-obchodným centrom, považovaným za spádovú obec s poštou a telefónom a dopravným spojom do Trenčína a Nového Mesta nad Váhom, s Hotelom, ktorého súčasťou bolo i reštauračné zariadenie s pivničnou vinárňou a svojho času i s priľahlým čerpadlom benzínu. Bolo tu i niekoľko ďalších pohostinstiev či krčiem a obchodná sieť pozostávajúca z viacerých potravinárskych obchodov a viacerých mäsiarov, ako i z obchodného centra Jednoty, pozostávajúceho z oddelenia železiarskeho tovaru, papierníctva, drogérie, farieb a lakov, z predajne domácich potrieb, skla i porcelánu. Bola tu i predajňa obuvi a v susedstve bolo i holičstvo. Bolo tu i sídlo okresného sirotinca i oblastného starobinca, neskôr domova dôchodcov. Bolo tu i viac základných škôl a od nepamäti katolícka a evanjelická farnosť, kláštor františkánov (dnes kňažský charitný domov), sestry rádu Notre Dame s historickými stavbami kostolov, pričom zvony sa ozývali a dodnes sa ozývajú nie iba z veží kostolov, ale i zo zvoníc na Hôrke nad Beckovom. Hádam by bolo vhodné uviesť, že Beckov mal i svoju dychovku a ochotnícke divadlo. Nemali sme tu letné kúpalisko, či „Zelenú vodu“, ale čistá voda Váhu nám tiekla hneď popri bitúnku, ktorý stál kúsok od konca cesty pri dnes stojacom futbalovom ihrisku.

No a čo ešte k tomu dodať? To by som ponechal na posúdenie širokej verejnosti. Toto bola iba moja spomienka a spomínanie na našu minulosť.

PhDr. Štefan Graca, CSc.

Futbalový dorast v Beckove

Spomienka na rok 1970/1971

Jeden z najlepších dorastov v histórii beckovského futbalu - súťažný ročník 1970/1971.

Snímka je po víťazstve v Lubine vysoko 7:1 pre nás.

Z prava do ľava kľačiaci: Marian Uhrina, Ján Fandro, Ľudovít Uherčík, Augustín Škarka, Jaroslav Zbudila, Miroslav Fiedler;

stojaci z prava do ľava: Pavol Hladký, Jozef Šimor, Ján Prikryl ?, Štefan Polešenský - kapitán mužstva, Peter Bánovský, Miloš Ilavský a tréner Jozef Jakuš.

Lepší dorast do dnešnej doby nebol. Ďakujeme aj učiteľovi našej ZŠ Jánovi Majerníkovi. ***Pavol Hladký***

Poďakovanie

Bol piatok, 7. decembra 2007, keď sme dostali čerstvé Beckovské noviny, posledné v tomto roku. Bolo ich treba rozdeliť a odovzdať jednotlivým predajcom: do Jednoty, Pekárne, Malého konzumu, Zlatého pavúka, na poštu a niekoľkým odberateľom a prispievateľom, ako sú škola, škôlka, prevádzka, JD... Všetko by sa darilo, až na počasie vonku, vytrvalo pršalo. Bolo treba auto, ale naše jediné obecné sa nachádzalo mimo Beckov. Kto by bol schopný z našich prispievateľov či občanov pomôcť? Stačil jediný telefonát - a dobrovoľník sa našiel. Za menej ako 30 minút sme rozviezli všetkých 300 výtlačkov Beckovských novín. A komu patrí vďaka za to, že Vianočné noviny zostali suché a dostali sa k svojim čitateľom čo najskôr? Pánovi **Pavlovi Hladkému**, nášmu dlhoročnému a pravidelnému prispievateľovi a poslancovi OZ. ***(b)***

Obchodno-poradenská firma obsadzuje pozície: obchodný zástupca - vedúci pobočky - konzultant

pre oblasť Nové Mesto nad Váhom, Piešťany, Trenčín a Myjava.
Zaučenie na dané pozície je bezplatné.
Podmienka: ukončené stredoškolské vzdelanie s maturitou.
Ponúkame nadštandardné ohodnotenie a ďalší kariérny rast.
Kontaktná osoba: Juraj Masár
Adresa: Kvetinová 7, 915 01 Nové Mesto nad Váhom
Mobil: 0948 221 560

Beckovské noviny - vydáva: Obecný úrad Beckov. Adresa redakcie: Obecný úrad Beckov, č. tel.: (032) 7777 125, E-mail: beckov@ismo.sk. Redakčná rada: Mgr. Dana Badžgoňová, šéfredaktorka; Ing. Darina Jarábková, Lenka Martišová, Ľubomír Paulus, Mgr. Martina Striežencová. Vychádza vo vydav. DELTA, Jiří Foldyna, tel. 0905 259 315, e-mail: delta@naex.sk. Za vecnú správnosť príspevkov zodpovedajú autori. Registračné číslo: Okresný úrad Nové Mesto n/V - č.: 01/RK3 - 1996. Obec Beckov nájdete na internetovej stránke www.obec-beckov.sk © DELTA

SLOVENSKÁ VOLEJBALOVÁ FEDERÁCIA - OBLASŤ ZÁPAD

Majstrovstvá oblasti - st.žiačky: 2.trieda skupina SEVER:
VK Senica „B“ * VK Senica „C“ * VK INA Skalica „B“ * ŠKM ŠŠS Beckov
MKSO pri Gymnáziu J.Braneckého Trenčín * ŠKM ŠŠS Trenčín

HERNÝ SYSTÉM

Družstvá odohrajú na jeseň dve stretnutia v hracom termíne, každé s každým dvojkolovo (1 x doma, 1 x u súpera). Stretnutia sa hrajú na tri víťazne sety. Družstvá umiestnené na 1.-3. mieste v základných skupinách (SEVER a JUH) postupujú do skupiny o 1.-6.miesto.

Družstvá umiestnené na 4.-6.mieste v základných skupinách postupujú do skupiny o 7.-12. miesto. Družstvá odohrajú na jar dve stretnutia v hracom termíne, každé s každým dvojkolovo (1 x doma, 1 x u súpera). Stretnutia sa hrajú na tri víťazne sety. ***Ľ. Čikel***

Tabuľka po 8 kole: skupina SEVER

poradie	družstvo	zápasy	výhry	prehry	sety	lopty	body
1.	Senica B	16	16	0	48:3	1253:586	32
2.	Beckov	16	12	4	39:15	1211:980	28
3.	MKSO TN	16	8	8	27:29	1102:1185	24
4.	ŠKM TN	16	8	8	24:30	1062:1142	24
5.	Senica C	16	4	12	15:37	907:1177	20
6.	Skalica B	16	0	16	9:48	899:1364	16

1. kolo - 6.10.2007	ŠKM Trenčín - Beckov	0:3(-12,-21,-13) 0:3(-10,-18,-20)
2. kolo - 13.10.2007	Beckov - MKSO Trenčín	3:1(-21,10,15,10) 3:0(19,17,22)
3. kolo - 20.10.2007	Senica B - Beckov	3:0(9,9,12) 3:0(22,8,14)
4. kolo - 27.10.2007	Senica C - Beckov	0:3(-18,-21,-18) 0:3(-20,-12,-10)
5. kolo - 10.11.2007	Beckov - Skalica B	3:0(15,3,14) 3:0(10,14,16)
6. kolo - 17.11.2007	Beckov - ŠKM Trenčín	3:0(13,18,12) 3:0(16,15,14)
7. kolo - 24.11.2007	MKSO Trenčín - Beckov	1:3(20,-18,-25,-23) 1:3(-14,-13,19,-13)
8. kolo - 1.12.2007	Beckov - Senica B	1:3(23,-15,-18,-17) 2:3(22,-16,18,-22,-12)
9. kolo - 8.12.2007	Beckov - Senica C	
10. kolo - 16.12.2007	Skalica B - Beckov	

VYHODNOTENIE VIANOČNEJ SÚŤAŽE

Kultúrna komisia pri Obecnom úrade v Beckove aj tento rok hodnotila najlepšiu vianočnú výzdobu exteriérov rodinných domov v našej obci.

Členovia KK po zhliadnutí a dôkladnom zhodnotení vianočnej výzdoby v celej obci napokon vybrali troch najlepších (bez určenia poradia):

Jozef Gašpar, Beckov č. 450; Ing. Milan Jurza, Beckov 98 a Ing. Ján Turan, Beckov č. 237.

Výhercovia obdržali poukazy na nákup tovaru v obchodnom dome Tesco v hodnote 500 Sk. Za podiel na skrášlení Beckova v čase Vianoc nielen výhercom, ale všetkým občanom, ďakujú členovia Kultúrnej komisie v Beckove. ***(b)***

Návraty k spomienkam

ČRIEPKY Z MINULOSTI

„Spomín si na príhodu, zážitok, huncútstvo „keď som...“ a potom ďalej pokračuje v spomínaní náš rozprávač - pamätník. Nemusí mať však niekoľko krížikov na chrbte, aby boli jeho spomienky zaujímavé, pútavé a originálne. Rozprávačom môže byť aj desaťročné dieťa, pre ktoré sú zážitky z rokov, keď chodil do materskej škôlky, tou najvzdialenejšou minulosťou.

Ak nám dokáže sprostredkovane opísať situáciu, okolnosti a prostredie, do ktorého sa v svojich spomienkach vrátil, pripomenie nám podobný zážitok z nášho vlastného života. Možno niektorí z nás pri jeho rozprávaní spoznajú v niektorej z postáv seba, možno sa aj vám začnú do mysle predierať a vracať zabudnuté príhody a oživíte si staré spomienky. Spomínanie nás upokojí, býva krásne, na chvíľu nám vráti stratenú radosť. Spomienky sú dar, ktorý nám nikto nevezme. Urobme radosť aj svojmu okoliu a potešme ho tým, že mu venujeme niekoľko našich spomienok.

„Potešujte s potešením, bude vás tešiť potešovať potešených!“ ***DJ***

VÁŽENÍ OBČANIA BECKOVA!

Využite príležitosť a pýtajte sa aj vy svojho starostu na problémy, ktoré vás trápia v našej obci prostredníctvom Beckovských novín. Radi vaše otázky použijeme. Termín: do 10. apríla 2008.

Tešíme sa na spoluprácu.